

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 23 (754).

LÖRDAGEN DEN 8 JUNI 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

ARTHUR HAZELIUS. DAHLÖF FOTO.

ARTHUR HAZELIUS.

VID EN NÄRSTÅENDE, kär anförvants eller väns bår har sannolikt du såsom jag förnummit en känsla af, att något otroligt, något omöjligt inträffat. Det har förefallit oss såsom något mot vårt innersta väsen, ja, mot själfva tingens sammanhang stridande, att vi ej mer skola återse denna person, ej mer höra hans röst, ej mer förnimma honom i nya tankar och gärningar, och vi skulle hafva velat bringa ett offer af vårt hjärteblod för att beveka Hades' ovevkliga makt att återgifva sitt rof. Jag vet, att i dessa dagar ej endast jag, som skrifer detta, förnimmer denna känsla af på en gång protest och vanmakt mot förgängelsen. Den kännes af många allt ifrån Norrlands fjäll och älfdalar till Skånes mångmila fält, ja, dess vågkrets är vidare än så. Svenska folkets sorg finner varmt gensvar inom våra broderland och hos många, som vi kalla främlingar, men som i sorg räcka oss sin hand vid den dödes bår.

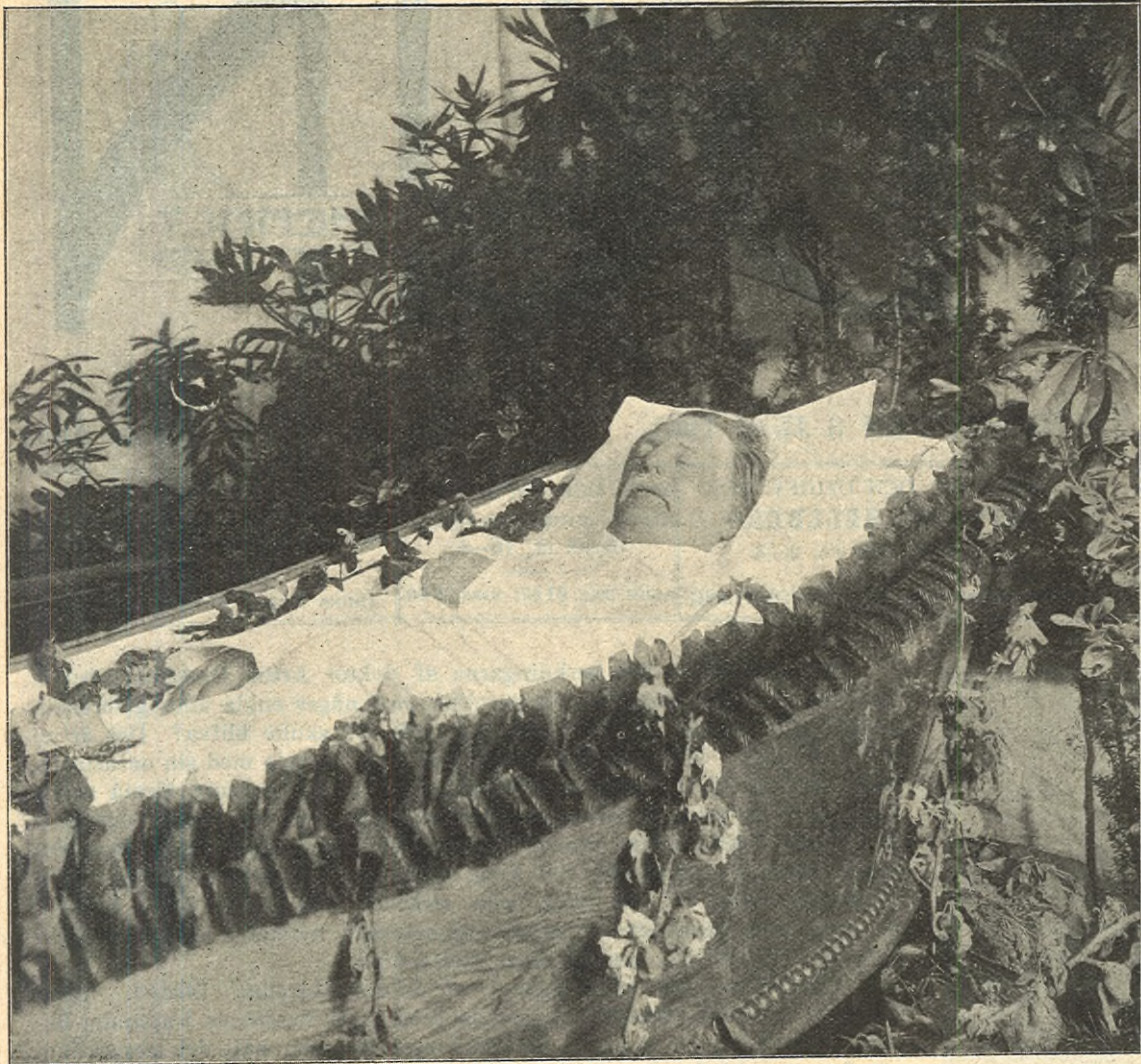
Ty vidsträckta äro verkningarna af doktor Artur Hazelius' lifsdåd. När han år 1872 begynte sin samling med några enkla allmogeföremål, anade han manne då, hvad af detta lilla frö skulle blifva? Det är ej gärna möjligt. Men det lilla fröet, som han värmdde med sin entusiasm, hade en otrolig lifskraft, en lifskraft, som vi ej ens ännu förmå mäta. Väl stötte rötterna ej sällan på hård klipphäll, väl for vinden skoningslöst fram i telningens krona, i den mån denna uppspirade, men det fanns äfven god jordmån, det kom solsken och vattande flöden. Och telningen växte till ett träd, som sträcker sina grenar öfver Norden, ja, som hade växtkraft att skjuta ett rotskott, hvilket i sin tur utvecklade sig till ett lika, om ej ännu större träd.

Vidsträckta äro verkningarna af doktor Hazelius' lifsdåd. Efter Nordiska museets föredöme uppstodo inom kort flerstades i utlandet likartade institutioner, och när friluftsmuseet Skansen nått den utveckling, att dess innebörd och mål framträdde i tydliga drag, begynte man ej endast i våra grannland att arbeta i samma riktning, utan äfven i de stora världsrikerna, i England och Tyskland, verkas redan i samma syfte.

Doktor Hazelius' verk Nordiska museet och dess annex friluftsmuseet på Skansen äro för allmänt och väl kända, att jag här skulle behöfva beskrifva dem. Nu sist har dagspressen hela vårt land rundt skildrat dem, och förut hafva snart sagt otaliga framställningar af dem och deras betydelse på olika språk sett dagen. Äfven äro doktor Hazelius' lefnadsdata i denna stund allmänt bekanta. Jag vill därför söka att här i stället lämna några strödda drag och intryck bland dem, som nu efter ett mer än tioårigt samarbete med den oförgätlige mannen i denna stund träda mitt minne och min hug till möte. Huru skulle jag ej önska, att jag kunde teckna honom med distinkta, genomarbetade drag i en outplänlig bild! Men jag förmår endast åstadkomma ett matt, flyktigt utkast, hvars linjer ej ens dana en sammanhängande konturteckning. Dock, de skola ej saknas, som komma att med mästarehand mäjsla Artur Hazelius' bild åt eftervärlden.

»GULA VILLAN», D:R HAZELIUS' BOSTAD PÅ SKANSEN. DÖDSRUMMET TILL HÖGER OM TRAPPAN PÅ NEDRE BOTTEN.

ARTUR HAZELIUS PÅ LIT DE PARADE I GULA VILLAN Å SKANSEN.
FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

Måhända var doktor Hazelius till sitt djupaste väsen mer skald än vetenskapsman i strängaste bemärkelse. Med ordet skald menar jag här naturligtvis ej diktare i ord, jag menar, hvad mer är, diktare i handling. Att tänka stort var doktor Hazelius' lefnadsregel — stort om vårt land och vårt folk, stort om mänskligheten, stort om vår forntid och vår framtid. Men om sig själf tänkte han aldrig stort. Få hafva väl varit »sig själf» så som Hazelius, men *aldrig* kunde den mannen blifva »sig själf nog». Vi beklaga alla djupt, att han bortgick från så mycket ofullbordadt. Men huru skulle egentligen doktor Hazelius kunna bortgå från ett *fullbordadt* livsverk? Hade han ock fått räkna sin lifslängd i ett hundratal af år, han skulle dock alltjämt haft »nya järn i elden». Det var ej hans skaplynne att vilja i ro skörda eller att hvila på vunna lagrar. Han skulle, om så blifvit fallet, upphört att vara sig själf. Och det var en stor skalds inspiration, som närde denna snart sagdt öfvermänskliga arbetsförmåga. Mer än egentlig vetenskaplig sträfvan torde det ock hafva va-

Mot vår hälsas fiender, bakterierna, är enligt framstående läkares officiella intyg F. PAULI'S AZYMOL det bästa vapnet. Till dagligt bruk för munnens och tändernas vård, mot smitta, för sårbehandling, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader m. m. London 1899 erhöil F. Pauli's Azymol guldmedalj såsom det förnämsta antisepticum.

Till hudens förskönan-
de och vård är F. PAULI'S BALSAM-TVÅL den bästa och angenämaste. Prisbelönt London, Chicago, Paris. Stockholm 1897 erhöil F. Pauli's Balsamtvål högsta utmärkelsen och guldmedalj.

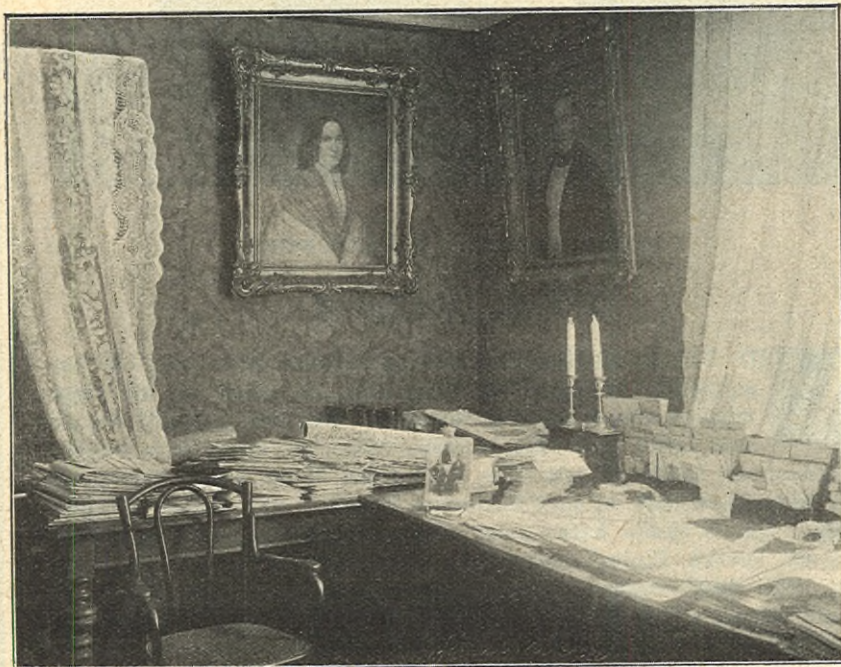
rit fosterlandskärlek och fruktan för att det gamla med nationellt kynne präglade skulle spårlöst försvinna, som föranledde grundandet af Nordiska museet. Därför antog också hans samlarmetod ett visst drag af bärgningen vid en eldsvåda. Det gällde att rädda, rädda allt hvad räddas kunde; sedan blefve det framtidens uppgift att i ro utförligt ordna och bearbeta.

Så samlade han år efter år; och föremålens antal torde nu stiga till minst hundratusen. Men snart nog blef »inomhusmuseet» den store samlaren för trångt. Dock ej endast i vanligt rums-hänseende. Det var nämligen trots samlingarnas tillväxt framför allt doktor Hazelius' skaparfantasi, som kräde friare utrymme. Den kräde ett museum med himmelen till tak och jorden till golf och med gränsmärken af skog, sjö och dal. Där ville han åstadkomma ett koncentreradt Sverige — ett hjärta i vår nationella organism, från hvilket varma känslor, liknande dem han själf närde för vårt land, dess folk, historia och natur, skulle väckande, eggande och styrkande

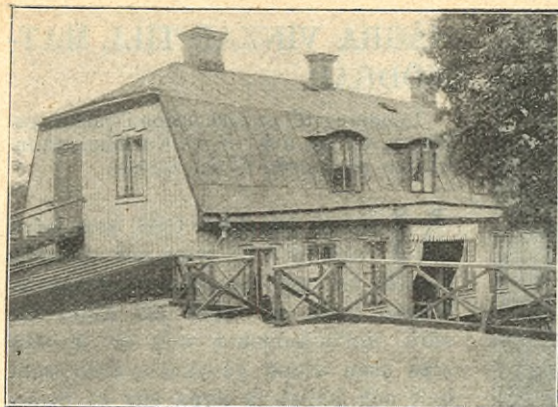
strömma ut till hela vårt folk, till hög och låg. — Jag tror, att han tänkte så. Det är en dristigt stor tanke detta — en tanke så käckt stor, att den just därigenom i allt för mångas ögon måste förefalla rent af naiv; det är en tanke af den art, att ingen annan än doktor Hazelius skulle tänkt den och än mindre söka förverkliga densamma. Men den vardt förverkligad, och det språk den talade vann genklang hos vårt folk mer än kanske till och med den optimistiske danaren själf vågat hoppas. Nordiska museet blef ett tankarnes hem, Skansen ett känslornas, och det är känslorna, ej tankarna, som skänka lif.

Doktor Hazelius var en sangvinisk optimist. Huru ofta har han icke synts mig för mycket benägen att se allt i ljus, att tro människorna om högt och godt! Mången gång bedrog han sig också, men på det hela taget fick han, glädjande att omtala, vida mer rätt än orätt, och ej sällan visade det sig, att äfven inom, såsom det tycktes, fiendliga anfall mot honom och hans verk doldes innerst en god afsikt, ehuru denna ännu ej hunnit till klarhet med sig själf. Doktor Hazelius innehade, för att använda Frödings liknelse, Aladdins underlampa, och han förlorade henne aldrig. Han ägde denna högborna tro, som förmår »försätta berg». Det är i sanning en upplyftande företeelse i en tvifvelsjuk och pessimistisk tid att se en dylik lifsåskådning afgå med lysande seger — att se, huru ej ens guldets tyngd förmår binda en idealistisk världsuppfattnings vingar. — Ja, dessa finanser, ja! Huru ofta har jag ej i likhet med den stora hopen stått där med tvifvel och farhåga, när jag sett doktor Hazelius våga sig in i dessa djärfva spekulationer, dem han i hängifvenhet till och tro på sitt mål ej ryggade tillbaka för. Och huru har jag ej i likhet med andra sett det ena snart sagdt underverket lyckligt utföras för att vid det nästas begynnelse åter stå lika skeptisk.

Kvällens och nattens tysta timmar voro framför allt Hazelius' arbetstid. Då genomgick han ankommande och afgående bref — Nordiska museets korrespondens är i sanning ingalunda obetydlig —; då gjorde han utkast eller antydningar till de förras besvarande eller besvarade dem stundom själf; då granskade han kassauppgifter och rapporter från museets alla afdelningar; då utskrefvos ordres för den kommande dagen; då genomögnades

»DOKTORNS RUM» I SKANSENS VAKTSTUGA. PÅ VÄGGARNE PORTRÄTT AF HANS FÖRÄLDRAR.

HUSET N:R 45 SURBRUNNSGATAN, DÄR ARTUR HAZELIUS FÖDDES.

ej endast dagens tidningar, utan ock alla ankomna publikationer från vetenskapliga samfund, med hvilka museet trädt i förbindelse; då framtofs »doktor Hazelius' svarta bok» för att tillse, hvilka museets skulder i närmsta framtid voro förfallna till betalning. Och detta var långt ifrån allt. Ännu klockan tu, tre på morgonen sågo vi, om vi af någon anledning dröjt så länge däruppe på Skansen, ljus lysa genom fönstret till hans arbetsrum i den så kallade vaktstugan. När så detta arbete omsider var utfördt, företog han, hvad årstid det än var, sin vanliga vandring kring Skansen för att se, om allt var såsom det skulle vara — kanske ock för att samtidigt uppgöra och begrunda nya planer. Den rondan gjorde han ännu den sista natten han lefde. Först omkring fyra-tiden på morgonen inträdde hans softid. Naturligtvis hade en hvar på Skansen då för flere timmar sedan gått till ro. Det var bland Skansens mänskliga varelser endast doktorn, som vakade, och i bästa fall jämte honom nattvakten. Är det underligt, om doktor Hazelius efter en och annan sådan, kanske under brydsamma penningbekymmer eller med utarbetande af vidtomfattande planer tillbragt natt den följande dagen var nervös? Är det underligt, om han stundom sökte fly undan besökande, hvilka önskade samspråka med honom om i de flesta fall mycket likgiltiga ting — kanske endast för att veta sig hafva sett och talat med den märklige mannen? Jag frågar eder, I så ofta snäsige ämbetsmän i verken, hvad I sägen härom? Doktor Hazelius snäste aldrig. Det kunde hända, att hela hans minspel likasom bad om förskoning, när någon besvarade honom med vidlyftigt ordande om en bagatell. Men aldrig kom ett afbitande svar. Alltid var doktor Hazelius' bemötande vänligt, försynt, nästan ödmjukt.

Mången, som det är gifvet att bland sina lifsminnen räkna det att hafva sett doktor Hazelius promenera på Skansen ensam och fördjupad i tankar, har troligen gjort sig den föreställningen om honom, att han då var så tankspridd, att han märkte föga eller intet, af hvad som försiggick omkring honom. Intet omdöme kan vara felaktigare. I själfva verket undgick snart sagdt intet hans vakna, lifliga uppmärksamhet. Ett obetydligt, men karaktäristiskt drag må anföras. Skansen hade nyss erhållit en älg, och i för långt gående ömhet om denna hade vårdaren, ehuru han visste, att det var alldeles stridande mot doktors gällande föreskrifter, såsom han trodde i all obemärkthet, brutit ett par små kvistar af en i skogen nära hägnaden stående vild buske i afsikt att gifva dem åt djuret. Men detta skedde dock ej så obemärkt, som han trodde. Plötsligt stod Skansens styresman, hvilken var lika rädd om hvarje t. o. m. den minsta vildt växande ört som om de odlade praktväxterna på Skansen, invid brottslingens

sida, och denne fick sig en förtjänt skrapa. Det är egentligen djurvårdarens slutsats af denna händelse, jag vill komma till. Sedan han omtalat händelsen, tillade han nämligen träffande nog: »Ja, vill en ha tag i doktorn, då får en springa Skansen rundt flere hvarf, innan en får se en skynt af honom; men nopar en sig till att bryta en kvist stor som ett lillfinger, då kan en vara säker, att en tvärt har honom öfver sig.»

Man har skämtat med doktor Hazelius' många väganläggningar på Skansen, måhända ej alltid utan skäl. Men har man då ej insett, huru kännetecknande detta drag i själfva verket är för doktor Hazelius karaktär, detta drag att bryta nya vägar. Han har ju snart sagdt skrifvit sin egen karaktäristik i Skansens vägnät.

Vi hade under ett tiotal af år vant oss att se »doktorn», såsom han af oss underordnade alltid nämndes, öfveransträngd, men dock alltid stadd i samma rastlösa verksamhet, och det hade längesedan begynt omedvetet förefalla oss, som om detta var såsom det skulle vara. Ingen af oss torde ett ögonblick hyst farhåga, att det ej skulle fortgå så åtminstone ännu ett tiotal år. Ty inom den till sitt yttre oansenlige mannen bodde ej endast snillets och viljans kraft, utan ock en koncentrerad lifskraft. Med i första stunden verkligen förlamande verkan nådde oss därför den öfverraskande dödsposten.

Annandag pingst vaknade Artur Hazelius för att enligt sin egen mening såsom vanligt gå till sina dagliga värf — för honom fanns egentligen ingen hvilodag. Då trädde den obeveklige, utgrundlige inom hans dörr och fram till hans bädd och sade: »Sof, Artur Hazelius! Nu synes mig tiden inne, att du hvilat dig från ditt verk. Lugnt kan du somna: Ditt lifsdåd skall lefva evärdligen», och den viljestarke, den outtröttlige gamle lade sitt hufvud tillbaka på kudden och somnade åter fridfullt in för att ej mera vakna på sin kära Skans.

Har då doktor Hazelius skiljts från Nordiska museet och från sin sista älsklingsanläggning Skansen? Nej, detta är en omöjlighet, en orimlighet. Ännu efter sin död sätter han, som med hela sitt väsen uppgick i sitt lifsdåd, sitt insegel på sitt verk, sitt storslagna testamente till det svenska folket. I öfverensstämmelse med hans uttalade önskan kommer sannolikt hans stoft att jordas på Skansen. Sker så, har han därmed gifvit oemotståndlig och bestående kraft åt sin vilja, att hans båda lifsverk Nordiska museet och Skansen skola för alltid förblifva oskiljaktligt förenade. Så talar han, och så skall han alltid mäktigt tala och verka äfven efter sin död, så länge hans ande finner ärligt svenska hjärtan, som lyssna till hans stämma och förstå att skatta hans stordåd. Må Sveriges folk allt djupare och innerligare fatta innebörden af det arf, han lämnat i dess vård! Det skall då ock allt mer lära älska detsamma.

EDVARD HAMMARSTEDT.

SORGSET RINGA KLOCKORNA PÅ SKANSEN.

SORGSET RINGA klockorna på Skansen, där den lögat sig i middagsglansen af en ljus och härlig pingsteday. Flaggan hunnit halfvägs blott på stängen, slut är leken och förstummad sången, vemod lägrat sig på allas drag.

För landet:

Hushållsklädnings, bomulls,
från kr. 12: —.

Hushållsförkläden, bomulls,
från kr. 2: 25.

K. M. LUNDBERG
STOCKHOLM.

Han, som här af Sveriges bygder gamla lyckats att en helbild åt oss samla, han, vår svenskets härold, är ej mer. Åldrad re'n, men rastlös i sin möda, har han plötsligt sällats till de döda, dignat på sin post förlamad ner.

Trädens susning omkring Sagaliden vaggat honom i den sista friden, vårens blommor dofta kring hans bår, och från hvarje vrå inom hans rike, sägn- och forntidsriket utan like, till hans sista bädd en hyllning går.

Pris ske den, som liksom han har kämpat med ett mod, af tvekan aldrig dämpadt, för en ljus, en hög, en stor idé! Lycklig den, som liksom han fått skåda, medan kvällen börjat hvilat båda, segerlyckan solig mot sig le!

Sorgset klockorna på Skansen ringa, men en kraftig maning de ock bringa till allt Sverige från den ädles graf: gif fullbordan åt hans gärning stora, låt en framtid ej den bild förlora, som han af ditt fosterland dig gaf!

E. N. SÖDERBERG.

PRESSENS VECKA.

GUSTAVIANERNAS SLÄKTE, det glädtiga, det chevalereska, i hvita peruker, högklackade sidenskor, styfkjortlar och silkesstrumpor, har tagat upp i vårt operahus och gifvit glans och färg åt »pressens mässa».

På torgplatsen framför det gustavianska rococopalatset, eljes Kgl. teaterns scen, har rådt ett det lifligaste vimmel med glam och köpenskap, med dans och sång, medan ute på den öfverbygda parketten det lustiga Bellmanska folklifvet från 1790-talets Stockholm uppenbarar sig i form af parentationer och annan solenn festglädje, sådan nordens Anakreon älskade att ge den form i sina inspirerade stunder.

Zigenarföljen, trollkarlar, dansöser, positivspelare och gatsångerskor ha hjälpt till att brädda nöjets bågare under de snabbt flyende kvällstimmarne, och på den lysande foyerteatern har den dramatiska konstens runor förts med den äran af artister från våra teatrar i en äkta gustaviansk komedi: »Den ene för den andre», fluten ur tjusarkonungens egen penna och här interfolierad af historier, tolkade af bland andra Björn Björnson, samt af fru

Dagmar Möllers utsökta romansföredrag.

En negerkomiker från Leo Jacksons soliga hemland har sjungit visor, gjort ordlekar och extravagerat med attityder och en toalett, som kunnat komma en stockholmsk koling att vända sig af afund i sin af pressningar öfverskuggade paulun på Skeppsbron; tjugusende damer, bärare af den svenska aristokratiens finaste namn, ha iklädt sig skänkflickans skepelse, serverat Bachi safter åt törstigt marknadsfolk och mottagit småmynt i drickspengar, utan att känna sig förolämpade; vackert rodnande försäljerskor, strålande af ungdom och glädje, som om de nyss kommit inåkande i kaross från någon fête champêtre på Drottningholm, ha frestat bakom basarens diskar med varor i oändlighet — och sannerligen de behöft fresta förgäfvets!

Våra nationalekonomer kunna känna sig lugna: den svenska handeln har visat en oafbrutet stigande tendens under »Pressens mäsas».

Och så till sist: operamaskeraden, denna nöjets högsta manifestation, i hvilken »Pressens vecka» velat samla liksom i en brännpunkt alla de element af oförfalskad lifsglädje, intresse och enig samverkan, som åstadkommit denna enastående serie festdagar till ekonomisk förmån för det journalistiska arbetes yrkesmän.

Tänk er den stora operascenen, där det gustavianska slottets murar täcka fonden och sidorna med sin smekande vackra arkitektur; tänk er vidare sceneniets pompösa triumfbåge, krönt af den blåa, af Sergels graciösa genier burna kartouchen, och genom hvilken man träder ut på den öfverbyggda parketten, som, tillika med scenen, är omdanad till en enda stor dansbana; tänk er slutligen denna praktfulla ballokal, fylld af ett vimmel af maskeradtyper, som lånat färg och form från all världens folk och som, medan försommarnattens blåa dager hvilat öfver den fagra staden utanför, hänger sig åt så mycken uppsluppen karnevalsglädje, som det strama nordiska temperametet tillåter.

Festglädjen stiger allt högre, lynnena bli lättare och friare vid musikens sprittande toner, som till sist kulminera i fanfarer — det är det stora festfyrværkeriets sista sprakande lusteld, då junisolens redan står högt öfver det sommargröna Stockholm. Salongen tömmes efterhand, sorlet tystnar och skarnorna skingras...

Ridån har fallit öfver »Pressens vecka».

DEN RYKTBANE NORSKE SYDPOLSFARAREN C. E. BORCHGREVINK, SOM HÅLLIT FÖREDRAG I STOCKHOLM TILL FÖRMÅN FÖR »PRESSENS VECKA». EFTER ETT OLJEFÄRGSPORTRÄTT AF H. SWINSTEAD.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt är kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

»PRESSENS VECKA»: MESSAN Å KUNGL. TEATERN. DET STORA BELLMANSTÅGET, »BACCHI ORDENSKAPITEL», UTFÖRDT AF ARTISTER FRÅN KUNGL. OCH DRAMATISKA TEATRARNE. A. BLOMBERG FOTO.

NÅGRA VINKAR TILL MATMÖDRAR.

Inledning till en diskussion i tjänarinnefrågan, hålles å K. F. U. K:s lokal, på inbjudan af Svenska Hvita Bandet.

MÅNGA IBLAND OSS, som lefva vårt lif i det tysta och ej hafva tillfälle till mycken yttre verksamhet, längta dock att vara till nytta för våra medmänniskor och se kanske icke utan afund på våra systrar, som helt och hållet få ägna sitt lif åt arbetet för de små i samhället.

Men glömma vi ej då, att vi hafva en rik möjlighet att verka för »inre missionen», ty så skulle jag vilja kalla rätta utvecklingen af förhållandet emellan tjänare och husmoder. Ty innebär icke detta senare namn, att hon, som bär det, skall vara en moder för alla, som höra till huset? Har hon icke ett tungt ansvar för alla medlemmar i hemmet? Jo, visserligen, näst våra barn äro våra tjänare de, som ha största anspråket på våra omsorger. Vi höra öfverallt det talet, att tjänarne ha börjat allt för mycket pocka på sina rättigheter, att det rent af är brist på tjänare, att flickor icke vilja blifva tjänarinnor, utan hellre gå i fabriker o. s. v. Men, när en klass så här börjar vaka öfver sina s. k. rättigheter, är det icke manne ett »gif akt» till den högre stående klassen? Hvar ligger roten till missförhållandet?

Ha vi, som kalla oss kristna, varit i vårt lif och i vårt förhållande till tjänarne så, att de lämnat oss som bättre människor än de kommo? Huru böra vi uppfostra dem? Är det icke långt bättre att lära dem ärlighet genom att visa dem förtroende, än att misstänka samt låsa undan allt? Har man ej fått en bättre anda i hemmet, när allt, som hör huset till, benämnes som »vårt» och icke »mitt» och »ditt»? Skola vi icke kunna egga till villighet genom att vara färdiga att uppoffra oss själfva för tjänarne? Skola vi ej hjälpa dem till ordentlighet genom ett metodiskt, uttänkt arbete och ett vänligt öfvervakande öga? Uppfordra vi dem ej till höflighet genom att ständigt vara höfliga och vänliga emot dem i vårt sätt?

När vi måste tillrättvisa en tjänare, är det ej klokt att uppskjuta det, tills all otålighet är öfver, att t. ex. låta några timmar gå förbi, innan man ger en varning, och då endast sedan vi ha bedt Gud om att leda allt till det bästa? Ha vi ej funnit, att om vi försöka att i regel taga den tjänarinna, som skall

»PRESSENS VECKA»: DEN STORA MESSAN Å KUNGL. TEATERN. TECKNINGAR FÖR IDUN AF TYCHO ÖBERG.

1. KONUNGEN OCH PRINCESSAN INGEBORG BESÖKA TAVERNEN. 2. FRÅN FOYERTEATERN. SCEN UR GUSTAF III:S KOMEDI: »DEN ENE FÖR DEN ANDRE». (FRÖKEN JANSSON, HR HEDLUND, FRÖKEN ÅHLANDER). 3. »BRUNA PEPPARKAKAN», ETT BLAND STÄNDEN VID MARKNADSTORGET. 4. »LES POUPÉES DE LA PRINCESSE». 5. MARKNADSTORGET UNDER ETT UPPTRÄDANDE AF »FOLKDANSENS VÄNNER». 6. ZIGENARFÖLJET. 7. BLOMSTERSTÄNDET. 8. CHAMPAGNEBUFFETEN I PARKETTKORRIDOREN.

tillrättavisas, in i vårt eget rum, i ensamhet, kunna vi uträtta mera, än om vi göra det inför andra?

Denna finkänslighet gent emot våra tjänare är emellertid ej detsamma som eftergifvenhet och svaghet, något som långt ifrån gagnar tjänaren. Tvärtom, man uppfostrar dugliga och lyckliga tjänare genom att begära ett tråget, efter den arbetande kraften avvägd arbete. Å andra sidan är det nyttigt att anslå en dag i veckan till »tjänarnas dag», på hvilken man endast i största nödfall ställer till stök eller främmande. Jag känner en familj, som under en följd af år gifvit sina tjänare en dylik ledighetsdag. Denna dag har användts icke blott till sömnad och lagning utan äfven till nödvändiga uppköp. Genom denna anordning behöfva tjänarne ej bedja om lof att få gå bort, kanske just när de som bäst behöfvas för hemmets sysslor.

Hvad frihet att komma och gå beträffar, är det relativt lätt och svårt att ge den, allt efter de olika förhållandena i familjerna, men har man en afgjord känsla af, att tjänarne äro af samma kött och blod som vi själfva, så ge vi dem nog tillfälle till umgänge bland sina vänner. Den gamla sägen: »dagen för husbondfolk och natten för tjänarne», måste afskys af mera tänkande husmödrar. Det kan ju ofta falla sig svårt att bereda våra tjänarinnor ledighet *tidigt* på kvällen, dock böra vi därvidlag gå dem till mötes så vidt möjligt är och det är vår *oafvisliga* plikt att skydda våra tjänarinnor för de slags nöjen, som uppjaga deras inbillningskraft eller skada deras moral.

Om vi endast själfviskt se på förhållandet emellan husbondfolk och tjänare, vinna vi då ej mycket mera i längden genom att visa ett varmt intresse i allt, som rör dem, vare sig det gäller att be deras släktingar vara välkomna till ett mål någon gång i vårt hem, eller att vara uppmärksam på deras fysiska välbefinnande, än om vi behandla dem som maskiner, som uträtta arbete för oss? Ha vi icke hvar och en af oss varit rörda öfver den tacksamhet och tillgifvenhet våra tjänare visa oss för små vänligheter? När vi kunna få våra tjänare att vara med om familjens morgonbön, blir då ej den känslan, att vi alla samlas för att tillsammans bedja vår himmelske Fader om hjälp under dagens arbete, ett band emellan dem och oss?

Jag vill icke ha berört tjänarinnefrågan, utan att säga ett ord i en mycket ömtålig del däraf, den, som angår tjänarinnans förhållande till det andra könet af hennes klass. Ha vi fått klart för oss, att våra tjänarinnor äro just sådana som vi själfva, så måtte vi, som äro gifva husmödrar, tänka, att före vårt giftermål voro vi förlovade. Äfven böra vi betänka, att det vore önskligt, att flere af våra kvinnliga tjänare gifte sig, än hvad nu är fallet. Vi ha därföre ej rättighet att ställa oss afvot emot en anständig förlovad tjänarinna. Är det icke tvärtom bättre att uppmuntra fästmannen att komma till vårt hem, så att fästmän få träffa honom där och med vår vetenskap om förhållandet, än att hon är hänvisad till att möta honom ute eller i någon bekants, kanske mindre lämpliga hem?

Med ett ord, huru skola vi få öppenhet och förtroende i förhållandet emellan »herrskapet och jungfrurna»? Är det icke genom ett, efter princip, uttänkt, jämnt utfördt behandlingssätt och genom att visa ett verkligt intresse för *allt*, som rör tjänarne.

Och nu till förhållandet emellan barn och tjänare. Jag vet icke, huru jag bättre skall kunna belysa hvad jag tror är rätta sinne-

laget hos en matmor, än genom att berätta, huru en af mina vänner tillrättavisdade sin lilla tolfåriga dotter, när hon hade varit näsvis emot husjungfrun. »Jag sade till min lilla tös,» berättade hon nu, »hvad tänker du på, när du ta'r en sådan öfverlägsen min på dig och talar så ohöfligt och näsvist till Stina. Har du glömt, att du ännu ej är fullfärdig i något afseende, du kan så litet på alla områden, du får icke tänka, att du kan på långt när mäta dig med en duglig, erfaren, plikt-trogen, tillgifven jungfru som Stina. Kom i håg, att jag anser Stina värd all aktning och höflighet!»

Kunna vi ej på så sätt, genom att lära våra barn aktning mot tjänare, gifva dem viktiga lärdomar med afseende på människovärdet? Lära vi dem icke rättvisa genom att aldrig ge tjänarne bannor för fel, som vi hafva fått reda på genom barnen, utan att först ha hört hvad tjänarne själfva ha att säga? Uppfostra vi ej våra barn till själfbehärskning, när vi bedja tjänarne att alltid omtala för oss, om de på något sätt lida genom barnen? Hjälpa vi ej våra barn att bli kärleksfulla, om vi ge akt på oss själfva och *aldrig* tala nedsättande ord om tjänarne inför barnen, aldrig tillåta den stämningen vara rådande inom hemmet: att det finnes två fiendliga läger — husbondfolk och tjänare? Ha vi ej lärt våra söner att hafva aktning för det kvinnliga könet, när vi icke tillåta dem att använda ett öfverlägset och högdraget sätt emot jungfrurna? Jag vet en familj, där modern såg, att gossarne i uppväxtåren — tolf till femton — tagit en vana att ropa ohöfligt till jungfrun, som borstade skorna åt dem. Modern bestämde sig för att reda sig med en tjänare mindre och att låta gossarne borsta åt sig själfva, ja, t. o. m. elda och städa i sitt rum. Detta visade sig ha god verkan.

Förhållandet tjänare emellan är också en mycket svår fråga. Underlättas kan det till en del genom ett varmt och eftertryckligt uttalande, när man antager någon i sin tjänst, af nödvändigheten att vara hjälpsamma emot hvarandra, så att den ena får en fri stund, antingen på söndag eller hvardag. Också ha vi nog alla märkt, att, där det finnes flere tjänare, är det en god hjälp för alla parter, att ifrån början arbetet fördelas jämnt och rättvist. Nödvändigt är det nog också att ej ge akt på små misshälligheter, men att däremot, när stora svårigheter uppstå, hjälpa med råd till en rätt lösning.

Svårt nog är det för matmodern, när det finnes flere tjänare, att ej ha en favorit, men här liksom öfverallt är detta förkastligt och ger ett verkligt skäl till missförstånd och afund bland tjänarne.

Den fråga, som ganska naturligt torde ha kommit först, kommer nu till sist: Om val af tjänare. I förbigående vill jag ha sagdt: Äro vi alla, alltid, fullt sanna i de betyg, vi skriva för afgående tjänare? Detta bör vara en samvetssak, och lika litet som vi få visa vårt missnöje genom att skriva ett onödigt dåligt betyg, lika litet böra vi, då vi skriva ett berömmande, i minsta mån afvika från sanningen. Skulle vi icke alltid försöka att finna ut det karaktäristiska hos den, om hvilken vi skriva, och endast sätta hvad vi kunna fullt bekräfta muntligen.

Lönerna stiga, och huru få vi betrakta den omständigheten? Jag läste nyligen i en tysk tidning, att i Berlin har folkmängden stigit öfver 47 procent emellan åren 1882—1895, men antalet tjänare har endast stigit något öfver 5 procent. Detta utvisar ganska tydligt, att med lörens höjande använder man mindre tjänstefolk. Men är detta i själfva

verket en förlust för någondera parten? Det är min öfvertygelse, att vi genom lörens höjande ha hopp att behålla kvar i Sverige duk-tiga, bra tjänare, hvilka annars skulle emigrera för att få högre löner. Och är det till nackdel för vårt uppväxande släkte, om de få lägga litet mera hand vid arbetet inom hemmen? Det vore äfven en välsignad sak, om tjänarnes förbättrade lönevillkor satte dem i stånd att lägga af något för ålderdomen. Huru synd är det ej om gamla, i tjänst utarbetade kvinnor!

Ännu en sak: Böra vi, som vi så mycket i allmänhet göra, undvika att taga *äldre* tjänare i vårt hus? Hur ofta är ej en äldre kvinna långt mera värd vårt förtroende, när det gäller omsorgen om våra barn, än en helt ung flicka? Maten blir för bägge detsamma, och kunna vi ej draga in på något för att i stället löna en äldre jungfru, som ger våra barn en samvetsgrann vård?

Viktigt nog för samlifvet är äfven, huru vi göra upp med och antaga en tjänare. Vi ha nog litet hvar af oss den erfarenheten, att uppriktighet och utförlighet i beskrifvandet af tjänsten länder till båtnad. Särskildt angående tidiga och bestämda timmar om kvällarne är det klokt att säga till på förhand. Vi, som ha barn, måste naturligtvis sätta karaktär före gåfvor och skicklighet. Vår första plikt är att tillse, att ingen må komma i vårt hem, som på något sätt kan vara till skada för ungdomen. Om familjen består af endast äldre personer och dessa ha hjärtan, som ömma för de vilseledda, så borde just sådana hem söka sina tjänare bland dem, som med stapplande steg ha börjat vandra uppåt. Det är en skön uppgift att stödja de svaga. Lycklig den, som är i tillfälle med Guds hjälp främja upprättandet af en fallen syster genom att ha henne i sitt hus, i sitt hem och — i sitt hjärta!

KONTURER UR LIVVET. AF MARIA RIECK-MÜLLER.

I.

PER GRANKVIST var en uppnäst smålandspojke på aderton år med ett frodigt månrundt ansikte, där ögonen sutto som ett par små glimmande strimmar under rödaktigt buskiga ögonbryn, klipska och alltid vakna, när det var fråga om något slags förtjänst.

Hembygden hade länge tyckts honom fattig och trång, och tankarne gingo allt oftare norrut, där han hört glunkas om, att ett land skulle finnas med stora skogar och älfvar, och där man kunde skära guld med täljknifvar — hade man bara det rätta förståndet.

Och, som han trodde sig äga den förutsättningen, tog han en dag farväl af far, mor, syskon och vänner och begaf sig åstad mot norr utan annan packning än en låda, som hängde i en läderrem på ryggen, och som innehöll en mängd småsaker af den mest olika beskaffenhet. Där funnos nålar och kammar, knappar och snusdosor med spegel i locket, band och allt möjligt kram, och med detta skulle han nu ut och skära guld i det där landet långt norrut.

På den tiden funnos inga järnvägar, och de färdevägar och landsvägar, som användes där uppöfver, voro hvarken så många eller så väl skötta som nu. Men sådant var intet hinder för en smålandspojke af Pers skrot och korn. Han vandrade städer och byar emellan, och lådans innehåll slutsåldes och förnyades allt oftare, ju mer han kom in i förhållandena, så att efter ett par år hade han plånboken

HULTMANS CACAO

har brutit väg för den svenska Cacaofabrikationen.

Dess absolut renhet garanteras, men förbrukare däraf uppmanas enträget att vid köp noga tillse, att de verkligen erhålla Hultmans Cacao och icke billigare uppblandade och förfälskade cacaoorter af svensk eller utländsk tillverkning, hvilka ofta utgifvas för Hultmans Cacao.

Partiförsäljning: **Hultmans Fabrikers Filial, Biddargatan 10, Stockholm.**

full med sedlar — inte bara enriksdalers min-sann, utan af mycket högre valör.

Per satte sig en dag ned och hvilade i en skogsbacke, tog fram plånboken och började räkna. Han räknade en gång och två gånger, men då hade han också fattat ett beslut.

Nu skulle det bli slut med att kånka på lådan. Det skulle bli kärra med en häst framför.

En vecka senare åkte Per efter egen häst, och i åkdonet fanns det många lådor med olika innehåll. Det var nästan en hel liten handelsbod.

Det blef nu ännu bättre fart på handeln, men hästen, som förde affären framåt, var ej alltid den samma. Per hade kommit underfund med, att det kunde bli en utvidgning i affären, om äfven den kom med i omsättningen. Den uträkningen visade sig äfven vara god, och Per fann sig en dag tvungen att under en stadsresa sätta in en del af plånbokens innehåll på banken för att undvika utgiften för ytterligare en plånbok.

Nästa år slog Pers köpmansegenskaper ut i full blom, och han blef ägare af ett skogs-skifte.

Och nu hade han kommit in på det fält, där guldets skars — om ej med täljknif så åtminstone med timmeryxa — och Per Grankvist — smålandspojken — kallades nu patron och skötte sina affärer från kontor med bokhållare i stället för som förut ifrån en liten guppande kärra, som i ur och skur kördes efter vägar och stigar.

Och han var inte den, som lät sig förbluffa af medgången, så att han slog in på svindlerier eller någonting, som ej var säkert. Nej, han räknade och räknade noga, och sällan missräknade han sig, utan ställde det så, att hvarje bokslut visade en behållning på hundratusental.

I den lilla sjöstaden, där han bodde och hade sitt hufvudkontor, blef han under årens lopp en ansedd man med förtroendeposter inom alla områden. — Fruarna sågo honom med blida ögon på bjudningarna och gingo brådskande i kök och skafferier, om döttrarna voro till hands att ensamma sällskapa, när han kom i hvardagslag. Och döttrarna, de blundade för det klumpigt grofva ansiktet, med ögonen som små strimmor under röda borstiga ögonbryn, och sänkte i stället blicken dröjande, tills den stannade vid den tjocka glänsande urkedjan och de stora feta händerna med blixtrande ringar.

Men Per hade under sitt landsvägsfärd lärt älska friheten näst förtjänsten och tyckte, att när han lyckats behålla och njuta den ena gåfvan, skulle han ej låta narra af sig den andra heller.

Och både fruar och döttrar fingo ett par gånger om året njuta af elegansen i hans präktiga våning, fingo spegla sig i de höga trymåerna och göra sig glada vid hans fina bord.

Men ingen af dem fick någonsin kalla all denna härlighet sin.

Men åren, som lika litet skona millionärer som fattiga vallhjon, togo svåra tag i Per Grankvist och gåfvo honom allt oftare en ganska hårdhänt påminnelse om alltings ändlighet. Han började bli klen och tröttnade ibland att räkna både vinster och fordringar. Han önskade förresten intet annat nu än det han ej kunde få för pengar: ungdom och krafter.

En sommarkväll låg han trött och andfådd i sängkammaren ute på sin vackra villa. Fönster och dörrar stodo öppna och släppte in skogs-luft med röd kvällssol och fågelsång. Per andades kort och med ansträngning, och kall-

svetten pärlade på pannan. Just nu hade han det svårt.

Han såg så lefvande framför sig en liten låg stuga med stengolf där nere i Smålandsbygden. Där fanns godt om barnungar, men litet af allt annat. Ute i hagen sprang en liten uppnäst pojke och vallade herrgårdens kreatur dagen i ända. Han hade intet svårt arbete, utan hann med att klättra efter fågelbon, plocka nötter och bär och göra en hel hop annat roligt, så mycket han ville. Åh, herre gud, hvad den pojken var lycklig!...

En tung suck höjde det feta bröstet, och det lät nästan som en snyftning från sängen bakom de tjocka sidendraperierna. Det gör ondt att behöfva sucka så djupt, isynnerhet när vällefnad gjort en gammal kropp ovig och däst, och lungor och hjärta ligga och tyngas af så mycket fett.

Det var det, som gjorde andnöden, sade doktorn — det var fettbildning kring hjärtat. Och nu kunde han ej, om han ock gåfve en af sina millioner, komma dit ner till den lilla fattiga stugan, som låg bredvid beteskogen i Smålandsbygd. Han skulle aldrig orka fram.

*

Men ute på kyrkogården, där den tunga ekkistan myllats ner och nu en dyrbart huggen marmorsten i gyllene skrift visar, hvar millionären hvilar — där lägger sig vinterns snö lika hvit öfver fattigas grafvar och öfver rikas, och sommarens fåglar sjunga om samma blåa himmel för alla, som sofva där nere.

STÄMNINGAR FRÅN SKANSEN.

DET ÄR ETT ordspråk, som säger: »allt kläder en skönhet». När man genombläddrar det nyligen utkomna häftet »Vinterbilder från Skansen», kommer man att tänka därpå — ty till och med hölj d i snö är Skansen vacker. De många bilderna af Skansens olika partier, befolkade af lappar med deras renar och hundar, gifva ett så lefvande intryck af högnordisk vinter, att det, isynnerhet för främ-lingar, måste vara af intresse.

Den fina nyansering, hvarmed fotografien numera kan upptaga ljus och skuggor visar sig här i den fördelaktigaste dager, då alla dessa snöbilder med bara löfträn och täta furor, lätt täckta med rimfrost eller tyngda af snö, verka med något af konstnärlig poesi. — Som särskildt lyckade må nämnas »Björkliden», »Oscar IIs väg», »Svandammen», »Blekingstugan», i all synnerhet den sistnämnda, återgifven på häftets framsida, där den halft beslöjade belysningen åstadkommer en fin verkan.

Ja, som ett minne af Skansen i vinterdräkt är detta häfte så vällyckadt som möjligt.

Men om jag skall vara uppriktig, så är Skansen dock så oändligt mycket vackrare i vårdräkt, och nu har det lyckligtvis ändtligen blifvit vår. »Allting klär en skönhet!» — Ja, det medges, och en ung förtrollande dam kan vara så vacker som helst i päls och skinnmössa. Men kommer hon i en ljus sommarklädnings med rosor i hatten, så tar hon sig dock ut på ett helt annat sätt.

Skansen kan vara vacker och intressant att se i vinterskrud, men nu, då våren står i hela sin härlighet, då är Skansen underskön, rent af något af det vackraste, som någon hufvudstad på jorden har att uppvisa.

gå dit nu, innan alla lönnblommorna falla. Redan ha de börjat täcka marken med doftande guldstoff. Häggarna stå pudrade hvita, björkarna i Björkliden lysa i genomskinlig smaragdglans, och bäcken hoppar så glatt

A. B. MAX SACHS STOCKHOLM

Guldmedalj Stockholm 1897. ☆ Guldmedalj Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halvesiden — bestående af: 1 Soffa, 2 Fätöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter samt 1 Salongsbord. Komplet 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

mellan alla hvitsippor, att man skulle kunna tro sig långt ute i naturen. Men saken är ju också den, att man är i naturen på Skansen, icke i en trädgård eller i någon förlustelsepark vid ett utvårdshus, men uppe på ett berg med den renaste bergsluft, med gamla härdade furor och duktiga ekar, och att man från detta berg dominerar hela Stockholms omgivning. Nu, då Skansen bemäktigt sig Tivolis område, har man från dess bergshöjder den mest omväxlande utsikt öfver stad och land. —

I solnedgången blänker saltsjön som spridda sjöar i silfverglans mellan de stora skogssträckor, som allt dunklare och dunklare insvepa sig i violetta skuggor. Alla de nyutspruckna träden darra som idel guld mot kvällshimlen, och solen sjunker i ett väldigt fyrverkeri bakom Stockholms kupoler och torn. Och så börjar det glittra och glittra därnere i målarstaden med lyktor och lampor och elektriska ljus, som uppe från Skansen se ut som eldflugor mellan grenarne. — En liten späd nymåne tändes samtidigt ett betydligt stycke högre upp, och strax därpå flamma Skansens bål, sprakande och sprutande eld och gnistor mot vårens natthimmel. Det är icke alls till att beskriva, alla de färger och ljus, som tändas öfver och omkring en. Man hinner knappast se dem, långt mindre tala om dem. Allra helst skulle man vilja skrika af förtjusning.

Midt emellan alla dessa omväxlande linjer, som teckna sig violett-blåa mot den gyllene himlen, ser man slottets långa tak »som ett tankstreck» och där bredvid riksdagshusets — »som ett bofstreck» (en anmärkning, som jag en passant hörde två kvicka unga damer uttala), och så samlas allt därnere i en stor violett sammetsmjuk skugga, i hvilken tusentals stjärnor dalra och blänka.

Skansen liknar ingenting på denna jord. Den är ett samarbete af konst och natur, där man aldrig märker att konsten styr naturen. Det ser ut, som om allt skötte sig själf, men ingenting, som helt öfverlämnas åt sig själf, blir någonsin så vackert. När ser man någon kratta, plantera, städa på Skansen? — Aldrig! — men där är dock alltid så friskt och fint och vårdadt, som om osynliga händer vakade öfver denna tillflyktsort. Och en tillflyktsort är Skansen för alla, som behöfva luft och skönhet, natur och hvila. — Och detta fem minuter från en larmande hufvudstad!

Hvad som särskildt förvånar mig, då jag besöker Skansen, är den omständigheten, att alla människor bli snälla, när de komma dit. Så van man annars är att i alla större folksamlingar i Stockholm störas af berusade människor och af öfverflöd på svordomar, så lyckas dessa obehagligheter icke trifvas på Skansen. Människor bli glada af att se så mycket vackert, och glada människor bli så gärna snälla. Därför är det en ande af friskhet och ungdom och lycka öfver allt som försiggår på

SCHALAR,

fin, eleganta lama, nya mönster inkomna

uti Brunkebergs Manufaktur-Magasin.

Skansen, antingen man sitter där ensam en förmiddag och ser på vårens oändliga skönhetsinfäll, eller man är med om en af de fester, i hvilka många deltaga, och som försiggå så naturligt och gladt, som om en man skulle ha ställt till dem för sin egen familjs ungdom. Och där sitter ju också en sådan man, som, utan att själf deltaga, tänker på alla andra, en man, som har gifvit hela sitt lifs arbete till att skapa Skansen, och därmed har skänkt Stockholm det bästa Stockholm äger. — När jag ofta sörjer öfver, huru mycket flyktigt och grundt, som finnes hos svenskarne, huru starkt de bita sig fast och hur fort de släppa taget, hur lätt de låta sig påverka och hur snart de ändra sig, då vill jag gärna minnas något svenskt, som är fast intill envishet, som är energiskt ända till öfverdrift, komma i håg någon, om hvilken man skall kunna säga som Snoilsky säger:

Det måste vara ett, men endast ett,
och detta helt.

Ty vet, att jättekräft till intet ledt,
om den blef delt

— och då tänker jag på den man, som gifvit oss Skansen.

*

På uppmaning af Artur Hazelius att anmäla »Skansens vinterbilder» i Idun, nedskref jag ofvanstående. Hindrad af sjukdom att få det aflämnadt och tryckt, hade jag det ännu liggande på mitt skrifbord, då det plötsliga dödsbudet nådde mig annandag-pingst. Alltså, just som segern var vunnit, hela terrängen eröfrad, föll anföraren på sin post på Skansen.

Så tyst, så omärklig, som Hazelius lefde och arbetade, så tyst gick han bort.

Han lät aldrig mycket tala om sig, men hans verk skall till många kommande generationer tala om honom, och hans namn skall nämnas med välsignelse. —

Sista gången jag var på Skansen, för en åtta dagar sedan, sade en god vän till mig: »Hvarför gör man icke något för att hedra Hazelius, hvarför tacka vi honom icke alla för allt, som han gifver oss?», och jag medgaf, hur rätt han hade. Man tackar ju så sällan de levande nog, — och nu, — nu är han borta och fick måhända aldrig något rätt begrepp om, hur oändligt tacksamma vi ha varit mot honom. »Ingen är outhärlig», säger ett gammalt klokt ord, ett gammalt kallt och klokt ord. — Men, Gud ske lof, det finnes människor, som icke kunna ersättas.

Att styra Skansen med förstånd, med sakkunnighet och ekonomi, därtill skall man nog kunna finna någon. Men den man arbetar på ett särskildt vis, som lever för en idé, och Skansen var Artur Hazelius' idé, hans stora, sköna dikt, för hvilken hedern tillkommer honom ensam.

Mätte den, som för framtiden skall upptaga hans verk, också bli besjälad af något af hans ande. —

HELENA NYBLUM.

»NORDENS KVINNOFÖRBUND».

ALLA DE bland våra läsarinor, som önska deltaga i den nordiska kvinnokorrespondensen, torde insända sina anmälningar till Iduns redaktion, Stockholm, med uppgift om fullständigt namn och adress, ålder, samhällsställning och intressen samt huruvida insändaren önskar korrespondera med en norska, danska, finska eller svenska. 20 öre i frimärken bifogas för breffkostnaderna. I den mån anmälningar ingå från grannländerna, skola vi sedan, med ledning af de lämnade uppgifterna, sammanpara de olika korrespondenterna och där-

VÅR NYE SJÖMINISTER.

I FREDAGENS KONSELJ i förra veckan utnämndes konteramiralen, chefen för marinförvaltningen *Louis Palander af Vega* till statsråd och chef för sjöförsvarsdepartementet.

Den nu utnämnde ministern har som bekant för evärdeliga tider inskrifvit sitt namn i den svenska sjöfartens historia genom den stora navigeringsbragd han utförde, då han för tjuguet år sedan förde ångaren Vega oskadd genom de arktiska farvattnen och rundt Asien åter till Europa.

Statsrådet Palander är nu 58 år gammal och en man i sin fulla kraft.

efter i bref underrätta dem, när och under hvilken adress de kunna begynna korrespondensen. Denna föres därpå som hvarje annan privat breffväxling.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ETT VIKTOR RYDBERGS MONUMENT, utfördt af professor J. Börjeson. aftäcktes härom dagen högtidligt i parken vid Djursholm, och bjuda vi i dagsnumret en bild af den ståtliga skulpturen.

Bysten, som är gjuten i brons, utgör en reproduktion af den, som är rest i skaldens fädernestad, Jönköping. Den hvilar på en 2 1/2 meter hög piedestal af rödbrun orsasandsten efter ritning af arkitekten R. Enblom. Medel till monumentets beaktande ha erhållits genom bidrag, tecknade af medlemmar af Djursholms samhälle, och detsamma har som gåfva öfverlämnats till Djursholms läroverk, hvars förste inspektör var Viktor Rydberg. Vid aftäckningen hölls ett kort tal af hr E. Beckman, hvarefter monumentet i skolans namn motogs af dess nuvarande inspektör, landshöfding Isberg.

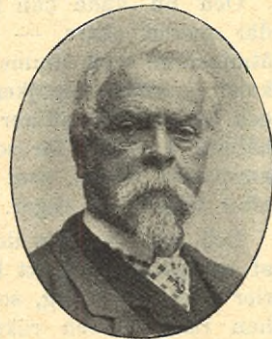
Sång utfördes af skolbarnen under ledning af fru A. Tegnér med ackompanjemang af hr S. Scholander samt af sångare från Smålands nation i Uppsala.

FRITZ LUDVIG VON DARDEL, kabinetskammarherren och f. d. öfverintendenten, afled härstades för några dagar sedan. Han var en af de ifrigaste befrämjarna af den svenska konstens utveckling under Carl XV:s regering och det är förnämligast i denna egenskap han ristat sitt namn i vår tids historia.

Han började sin bana som militär. Född i Neufchâtel 1817, iklädde han sig uniformen vid 16 års ålder och steg småningom i graderna till öfverstelöjtnant vid Svea lifgarde, blef dessutom adjutant hos konungen, militärattaché i Paris och kabinetskammarherre.

År 1864 utnämnde konungen honom till öfverintendent, hvilket var liktydigt med chef för den svenska konsten, för Nationalmuseet och akademien.

Förutom de med öfverintendentskapet förenade befattningarna som preses i konstakademien och ordförande i Nationalmuseets nämnd var han konstföreningens och Svenska slöjdföreningens ledare. På hans initiativ tillkom Slöjdföreningens konstinstitut, numera införlifadt med Nationalmuseum, och att konstföreningen fick en egen lokal, då den s. k. atelierbyggnaden vid Kungsträdgården byggdes, var till en god del hans förtjänst. Han var också Sveriges representant i konstjuryn vid

F. L. VON DARDEL.

VIKTOR RYDBERGS MONUMENT PÅ DJURSHOLM AFTÄCKES. ERNST BECKMANS HÖGTIDSTAL. A. BLOMBERG FOTO.

minst sex världsutställningar. God vilja saknade han aldrig, ej heller verksamhetslust.

Som utföfvade konstnär nådde han aldrig utom den begåfvade dilettantens gräns. Han hade sin styrka i karrikatyrteckningen och alstren af hans godmodiga ritstift äro lika talrika som roande.

En mängd yttre utmärkelser tillföll honom naturligtvis på grund af hans framskjutna samhällsställning.

Den affidne, som personligen var en man med idel ridderliga och hjärtevinnande egenskaper, sörjes närmast af maka, född Silfversköld, och sju barn.

Enda et — i enkelte hjem sættes den omstridte mad bort til næste mål, så skal den spises, stiv og kold, under tårer; det forekommer mig som straf uden at forbedre, og det er vel sagtens ikke öiemedet i opdragelsen!

Jeg er aldeles enig med den ærede forfatter af forrige stykke, at »jeg kan inte, jeg tål inte, jeg årker inte» er forkastelige som slagord — nei, lad dem sige »jeg er ikke stor nok enda,» det befordrer årelysten og er i alfald ingen usandhed.

J. S.

I dessa konstiga tider, då associationsidén allt mera vinner terräng, och tillflyktsorter för, jag hade så när sagt, alla åldrar och samhällsklasser numera finnas tillgängliga, saknas märkvärdigt nog ännu något mycket viktigt:

»Asyler med billig inackordering för gamla ungar!»

Jag menar en sådan där knarrig passagerare som med eller mot sin vilja kommit på öfverblifna kartan och för hvilken lifvet ter sig något trist, äfven om han skulle anses vara i ekonomiskt hänseende relativt välsituerad; icke sådana lyckans skötebarn, som föds

med silfversked och äro rangerade karlar, kungoklippare eller fastighetsägare, helst båda slagen, och hvilka varit förtänksamma nog att åt sig inrätta privat-hushåll i all enkelhet. Dessa passa i asylväsendet endast att donera större eller mindre penningbelopp för att därmed bereda sina olyckligare medvandrar på den här planetens törnbeströdda stigar en någorlunda passabel ålderdom utan allt för stora umbäranden, och jag är förvissad om, att pengar kunna sämre användas än i sådana företag, som äro afsedda att sprida glädje bland såväl giffvare som emottagare.

»Gud älskar en glad giffvare», står det föröfrigt i skriften, men äfven: »Förnöjsamhet är vinning nog!»

En stackars krake, som undertecknad t. ex., är fasligt beroende af en matbit, och det är rent af en lyckträff att finna ett någorlunda hyggligt ställe, där man kan äta sig mätt för ett skapligt pris. Sammaledes med bostad, värme, tvätt, trasiga strumpor utan tår och hälar ej att förglömma. Oj! Oj! Oj! Hvilka vedervärdigheter en fattig gammal ungherre ändå är utsatt för, ärade samtida!

Vore det ej därför skäl att företagsamma personer började inrätta moderna gubbnus i stad eller på landet, där sådana enstöringar med begränsade tillgångar skulle kunna finna ett enkelt hem för att hvila ut efter ett sträfsamt lifarbete?

Denna brist på ungarlshem skulle äfven kunna afhjälpas på sammanslutningens väg, men detta förutsätter likväl tillvaratagandet af gemensamma intressen, som icke alltid skulle kunna tillgodoses bland sins emellan obekanta, ty ledsamt att säga blefve den rådande principen nog den:

»Först kommer jag, och så kommer jag en gång till.»

Saken förtjänar emellertid att offentligent dryftas och jag (och säkert många med mig) vore särdeles tacksamma, om någon ville taga initiativ att ställa frågan under debatt i pressen.

Äfven jag skall då draga mitt strå till stacken

GAMMAL UNGKARL MED MÅNSKEN,
ELJES SKAPLIG NOG.

DEN NORSKE SYD-POLSFARAREN C. E. Borchgrevinks porträtt återfinna våra läsare i dagsnumret med anledning af, att den djärfve forskningsresanden i dessa dagar hedrat Stockholm med ett besök och i sammanhang därmed för »PresSENS VECKAS» räkning hållit ett synnerligen intressant föredrag om sina resor.

Hr Borchgrevink ämnar snart ånyo styra kosan till de antarktiska regionerna för att utforska och kartlägga nya vidder af det hemlighetsfulla sydpolarområdet.

FRÅN IDUNS LÅSEKRETS.

NÅGOT OM BARN OCH BORDSSKICK.

PÅ ET TILFÄLDIGT besök i Sverige fik jeg se en liden afhandling i Idun med ovennævnte titel, og jeg kan ikke modstå også at give et lidet indlæg i sagen og fremlegge mine erfaringer om samme.

Vi er vel alle enige om, at tårer og scener ved bordet er en bedrøvelig ting, og jeg vil nu berætte, hvordan jeg har undgået dette, og børnene alligevel — som store — spiser alslags mad.

Jo, min mand og jeg tog fra først af det parti ikke at ville tvinge de små til at spise, hvad det er naturligt, at barn ikke synes om. Vi sagde til dem: »Du er ikke stor nok til at få sild, lundefisk, blodpölse (blodkorf) etc., om nogle år får du smage, om du då er blet stor nok» o. s. v. Så blir barnet intresseret i så snart som muligt at bli stor nok til at få med af, hvad forældrene spiser. — Giv dem, heller en liden levning fra gårdagen, et äg, bröd och melk eller hvad som helst: *lad det bare ske med godt humör!* Min gamle huslage sagde — en god latter under måltidet gjør, at man har dobbelt god af maden — og ni ved jo alle, at godt humör befordrer sundhed og velvære. Den stakkers lille, som med tårer svälger sin mad, mens föräldrerna sitta tause och misbilligande, lider mere ändelig och legemlig, end vi store mangengang forstår. Nu er det et faktum — vistnok både i Sverige och Norge — at barn ikke liker »kogte morötter och stufvade kålrötter» — herregud lad dem så slippe det indtil videre! Kommer de en enkelt dag til »tante Marie», så vil nok äresfölelsen hjälpe dem til at få ned de »7 morötter», om tante Marie er ubarmhertig nok til ikke at fritage sine små gäster for det.

Visserligen synes det redaktionen, som om nedanstående spørsmål rätteligen borde dryftas i någon »Ungherrarnes egen tidning», men då nu den bekymrade ungarlen så förtroendefullt vädjat till själfva gudinnan Idun, vill hon i sin kvinnliga känsla med alla lidande här i världen icke stänga sina dörrar, utan till sina läsarinners välvilliga utlåtande hänskjuta

DEN GAMLE UNGKARLENS FÖRSLAG.

I SEKLETS GRYNING tillåter jag mig vördsamt framställa ett behjärtansvärdt förslag, som utan tvifvel torde komma att i framtiden medföra stort gagn och för tusenden blifva välsignelsebringande.

»PRESSENS VECKA»: MASKERADEN Å KUNGL. TEATERN. (I MEDALJONGEN I HÖRNEN: DEN ENGELSKA MARKISEN AF ANGLESEA.) TECKNING FÖR IDUN AF HJ. ENEROTH.

MJÖLK- OCH KÖTT-KONTROLL.

HURU ÄR DET MÖJLIGT, då så mycket göres för lungotens bekämpande, att en så viktig sak som mjölk-kontroll och köttbesiktning åtminstone

Hvilket är det bästa för
munnens och tändernas
vård?
Gahnelit
är enligt vetenskapliga ana-
lyser det mest verksamma.
Det är äfven det drygaste och
därför också det billigaste.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.
(Föreståndarinnan: fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 9—15 JUNI 1901.

- Söndag: Götisk soppa; helstekt gris med salader; sparris med rördt smör; vingelé med bakelser.
- Måndag: Sillbullar med korintnsås; äggmjölk med skorpor.
- Tisdag: Kall gris med äpplemos; floy.
- Onsdag: Karbonad på oxe med potatis; vinkalkskål med skorpor.
- Torsdag: Kött-soppa; fiskfärs med hummersås.
- Fredag: Engelsk kalbringa med spenat; rabarbersoppa.
- Lördag: Falsk hare med potatis och grönsalad; filmjölk.

RECEPT.

Götisk soppa (f. 6 pers.). 2 lit. stark, klar buljong, 1 tsk. soja, 1 msk. konjak, 1 half dcl. sherry, salt, cayenne-peppar.
Beredning: Buljongen uppkokas

och klaras, om så behöfs, med ägghvita. Färgas med soja och afsmakas med konjak, sherry och kryddor. Serveras med rostadt bröd.

Helstekt gris. 1 liten gris, 3 msk. salt, 2 tsk. hv. peppar, 1 msk. smör, äpplen eller katrinplommon. 1 half lit. buljong eller vatten.

Beredning: Grisen tvättas med en duk doppad i hett vatten, gnides där- efter in- och utvändigt med kryddorna, fylls med äpplen eller katrinplommon. Så att den bibehåller sin form samt igen- sys. Den lägges med ryggen nedåt på en lång panna smord med smöret, insät- tes i ugnen och betäckes med ett vävt papper. Efter 1 half tim, vändes den och lägges på knäna. Under stekningen bör den ofta gnidas med ett stycke smör, inlagdt i en linnelapp, för att svålen skall bli mör och vackert ljusbrun. Mot slutet af stekningen till hvilken åtgär omkr 2 tim., påspådes buljongen. Så- sen skummas och serveras som sky. Till grisen serveras några syrliga frukter el- ler salader.

Vingelé (f. 6 pers.). 2 hg. topp- socker, 6 dcl. vatten, skalet af 2 citro- ner, 50 gr. gelatin, 4 dcl. franskt eller rhenskt vin, 4 dcl. madeira.

Beredning: Af sockret och 4 dcl. af vattnet kokas en klar lag. Därefter tillsättes det rigna citronskalet och det, sköljda samt i resten af vattnet upp- lösta gelatinet. Sist tillsättes vinet. Blandningen omvispas väl med stålvisp och upphålles genast i en servett, ur- vriden i hett vatten och uppspänd på en silstol. En vacker bleckform skållas med hett vatten och får därefter stå en stund fylld med kallt vatten. Vattnet urhålles och det klara geléet islös och ställes på is att stelna. Vingeléet upp- stjälpes och garneras med litet sönder- hackadt gelé.

Sillbullar (f. 6 pers.). 3 salta sillar, 1 lit. kokt kall potatis, 3 kkrpr kokt hackadt kött, 2 kkrpr. mjölk, 1 half tsk. hv. peppar, 1 kkr. stötta skor- por, 2 msk. smör eller flottyr till stek- ning.

Göteborgs Kex & Biscuits
Nyheter!
York-Cakes,
Lorne,
rekommenderas.

Beredning: Sillarne vattenläggs dagen förut. De rensas på vanligt sätt och skinet aftages. De hackas fint tillsammans med potatisen, hvarefter kött, mjölk och peppar iblandas. Af fär- sen formas bullar, som vändas i stötta skorpor och stekas gulbruna i smör eller flottyr. De serveras med korintnsås.

Korintnsås (f. 6 pers.) 3 msk. ko- rinter, 3 kkrpr. vatten, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl 1—2 msk. sirap, 1 msk. ätti- ka, socker och salt.

Beredning: Korinterna rensas och sköljas väl i ljumt vatten och kokas därefter mjuka i vattnet. Smör och mjöl sammanfräses korintspadet påspådes, si- rapen tillsättes, och såsen får koka 10— 15 min. Den afsmakas med socker, ätti- ka och litet salt.

Floy (f. 6 pers.). 2 kkrpr. socker, 5 ägg, 1 half lit. gräddmjölk, citronskal eller sötmandel.

Beredning: Sockret brynes i en panna, spådes med några droppar ko- kande vatten och därmed beklädes en bleckform. Äggen och mjölken vispas väl tillsammans och smaksättes med litet socker och citronskal eller skållad och rifven sötmandel. Blandningen häl- les i den beklädda formen insättes i vattenbad i ugn att stanna och få en ljusbrun färg. Puddingen uppstjälpes och kan, om man så vill, garneras med sötmandel, skuren i strimlor.

Karbonad på oxe (f. 6 pers.). 1 kgr. benfritt oxkött (fransyskan) 1 msk. salt, 1 half tsk. hv. peppar, 1 kkr. stötta skorpor, 3 msk. smör, 6 kkrpr kokande vatteu.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Det skäres i skifvor på tvären, hvilka bultas lätt på båda sidor beströas med peppar och salt samt vändas i de stötta skorpora. Köttskifvorna brynas i smöret, nedläg- gas därefter i en gryta och påspådas med det kokande vattnet, hvarefter de få sakta färdigsteka omkring 1 och 1 half timmes tid. Karbonaden serveras med sin sås.

LÄKARERÅD

ÄNHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

P. N. Sannolikt utan verkan men i alla händelser oskadligt.
43-ÅRIG HUSMOR PÅ LANDET. 1) Se svar till M. L. i nr 11. 2) Nej, det är ej skadligt.

WENDELA. Vanliga symptom af neu- rasthenie (nervsvaghet). Det vore önskt- ligt, att ni 5—6 veckor kunde i som- mar sköta er vid lämplig kurort (t. ex. Ulricehamn). Iakttag i öfrigt föreskrif- terna för Bertha L—s 2) i nr 7.
För er hjärna och ert minne behöfver ni ej oroa er.

INGER 24 ÅR. Nej, efter alla sannol- lighet icke något hinder.
MÅNGÅRIG PRENUMERANT 29 ÅR. 1) Då ni ju lätt har tillfälle därtill, bör ni ej försomma att låta specialist be- handla denna kroniska katarr som nog eljes ej blir bra. 2) Se svar till Tack- sam flicka i nr 3. 3) Se svar till 23- åriga Anna T. i nr 3. Sannolikt be- tror detta utslag på er kroniska tarm- katarr.

TONNI. Nej, helt säkert icke. Det är ett s. k. reklammedel, som är mycket mera värdt för fabrikantens kassa än för dem, som köpa detsamma.

OROLIG FÄSTMÖ. Fara för lifvet är det naturligtvis icke alla, men äk- tenskapet blir i så fall barnlöst. — Då man ej utan undersökning kan afgöra orsaken, är det också omöjligt att säga, om något kan göras eller ej.

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTTGATAN 18.
29 DROTNINGGATAN 29.
KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

H. L. För vår del anse vi, att ni bör rådfråga ögonläkare. Ni har ju ej så långt till Göteborg att det behöfver blifva särskildt dyrbart.

D:r — d.

FRÅGOR

ÄNHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågnin- gar rörande husliga eller andra angelägen- heter till besvarande af läsekreten. Åro frå- gorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

- N:r 323. Hur bör man väfva enkla men dock vackra draperier? Vivan.
- N:r 324. Hur bör man väfva treffligt tyg till promenaddräkt för sommaren? Vore tacksam att erhålla upplysning om solfning och uppbindning m. m. Vivan.
- N:r 325. Huru hindra blått märk- garn att vid tvätt- eller bykning »smita» ifrån sig? Tutlis.
- N:r 326. Undertecknad frågar, om någon känner orden till A. Wallersteins: »Min första kärlek»? Neta.
- N:r 327. Skulle någon vilja säga mig, hurudan sked jag skall använda till långrandiga bomulls-bolstervar. Åm- nar taga n:r 12 till varp och 4 trådar i röret. Tyra.
- N:r 328. Huru skall man få gulnade benskaft i knifvar hvita? Tyra.
- N:r 329. Skulle någon kunna säga

Begär mönster af våra vår- och sommarnyheter.

Specialitet: Tryckt Siden-Foulard, Louise, Chiné, Rå- och Tvätt-sided för kläder och blusar från 90 öre pr meter.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bo- staden.

Schweizer & Co, Luzern (Schweiz.)
Siden-Export

Hvilken
Järnmedicin
bör jag använda för min
blodbrist och svaghet?

Hvarför?
Därför att de bästa utlåtanden kommit det till del äfven af
SVENSKA LÄKARE
och därför att siccopreparater äro hållbara äfven om sommaren därjämte närande, fullständigt lösliga och utan obehaglig smak samt därför att priset står i skäligt förhållande till mängden af Hæmoglobin (den verksamma beståndsdelan); ty vid köp af Sicco kapslar erhålles 6 gånger och af Sicco 10 gånger mer Hæmoglobin än vid köp af Capsuloids. Här om Professor Carl Th. Mörrner i sitt utlåtande om Sicco bland annat: — Dessa Siccopreparater utgöra en förstklassig vara, väl ägnad för användning i praxis, och om Sicco kapslar: Vid köp af dessa kapslar erhålles 10 gram Hæmoglobin för 1 kr. 13 öre, man jämföre t. ex. de s. k. Capsuloids, för hvilka motsvarande siffra d. v. s. priset för 10 gr. Hæmoglobin belöper sig till 6 kr. 10 öre! En ask Sicco kapslar innehåller 100 st. och kostar 3 kronor — Sicco kapslar erhålles å alla apotek i riket och böra ej förväxlas med Capsuloids.

C. H. BILLBERGS, Göteborg,
mångfaldigt in- och utrikes prisbelönta
FLYGLAR och PIANINOS
rekommenderas.
Filial: Stockholm, Biblioteksgatan 12. Begär priskurant!
— Goda afbetalningsvillkor. —
Äldre instrument tagas i byte.
Respektabla ombud antagas å alla platser.

WIKLUNDS VELOGIPEDER
★ **1901**

Fördubblad tillverkning! Nedsatta priser!
Velocipeddelar, alla slag, tillverkas på beställning.
Velocipedtillbehör i välorteradt lager.
Reparationer af alla slags velocipeder.

Aktieb. A. Wiklunds Velocipedfabrik,
Utställning & Minutförsäljning: 8 & 9 Norrbro, Kontor &
Fabrik: 24 S:t Eriksgatan, Stockholm.

Prenumerera på 'Kamraten'!

Radhes Hushållsanjovis
alltjämt öfverträffad, rekommenderas åt kännare af verkligt god och fin anjovis. En delikatess är äfven
Fyrtornets Kaviar.
Fyrtornets Konserver
af alla slag rekommenderas.

Holmqvists Handelsinstitut
GÖTEBERG. Västra Sveriges största, fullständigaste och mest re- nommerade handelsläro- verk. 17:de arbetsåret. 10 speciallärare. Årskurser, terminkurser. Inträde häst vid terminens början, 20 aug. och 10 jan. Plats anskaffas i flesta fall. Holmqvists skrif- metoden är landets mest sprid- da och af staten antagen som normalmetod. Begär program.
FILIP HOLMQVIST, Öfverlärare vid Tekniska skolan i Stockholm, lärare vid Chal- merska institutet.

Aug. Hoffmann
Kungl. Hofleverantör.
Pianofabrik
18 Låstmakaregatan 18.
Obs. Instrumenter uthyras.

Från Jämtland skrives:
Våren i Jämtland har i år varit ovanligt tidig, och våren är fortfarande den mest härliga. Allt tyder på en vacker och tidig sommar. För sommargäster, som ämna till- bringa sommaren bland fjällen och redan nu disponera öfver sin tid, kunde det dock ej skada att taga tillfället i akt och upp- resa tidigare. Sanatorierna i Storlien och Åre äro redan öppnade.

Man mår aldrig väl
af oblandadt kaffe, som all- deles förstör Eder, hvarefter man alltid bör blanda det med **Stockholms Kaffe-Ak- tiebolags** berömda **Intubi- kaffe**, som gör kaffet godt, hälsosamt, välsmakande, yt- terst dyrt och billigt samt för- hindrar kaffeförgiftning.
Paketer å 25 och 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stock- holms Kaffe-Aktiebolag**, är tryckt å alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta.

Angenäma nyheter för envar, som behöfver Kautschukstämplar, Sigill, Korta varor, Visitkort m. m., är, att dessa erhållas bäst hos **JOHN FRÖBERG, Finspong.** Illustr. prisk. gratis, ej franko.

Angenäma nyheter för envar, som behöfver Kautschukstämplar, Sigill, Korta varor, Visitkort m. m., är, att dessa erhållas bäst hos **JOHN FRÖBERG, Finspong.** Illustr. prisk. gratis, ej franko.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmannas tillförlitligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifes alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfylltstående besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skall bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

Såsom ett verksamt medel mot nervositet, blodbrist m. fl. dylika åkommor användas nu rätt allmänt järnbloodspreparat, som i en lätt assimilerbar form tillföra organismen de ämnen som äro nödvändiga för blodbildningen. Ett bland dessa preparat är Sisco, som nu införts i marknaden och som flera framstående läkare lämnat fördelaktiga uttalanden om detsamma. Vilja vi på grund däråfr rekommendera det till våra läsare.
 N:r 110 torde uppgifva sin adress till I. B. Grenna, då recept skall sändas.
 N:r 141. Mot leverfläckar rekommenderas följande medel: man stryker hvarje morgon och afton öfver fläcken med en mjuk pensel. Doppad i följande lösning: 4 g am salmiak, 5 g am saltsyra 30 gram glycerin och 50 gram rosenmjölk.
 — Uplösl i 12 gr. citronsaff 25 gr. venetiansk tvål och tillsatt renad vinstensolja och bittermandelolja, 6 gr. af hvardera; lät blandningen stå i solljus, tills den blir något fast. Sedan 3 droppar rhodinolja blifvit ihälda däri är salivan färdig till begagnande. Tvätta om aftonen ansiktet med fläderte och ingnid därefter salivan. Följande morgon tvättas ansiktet med rosenvattnen.
 Wellede.
 — Med doktor F. Leudgiels björk-balsam.
 Oraklen i Ö.

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
 f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
Kongl. Hofleverantör.
Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, roccoco, Louis XVI och empire.

Skicklig möbelarkitekt. Måttliga priser.
 Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik, NORRKÖPING.

N:r 142. Ett godt medel är att tvätta sig i kamfersprit, som dessutom gör lynn hvit. Kärmjolk och vassla lära också vara bra.
 Tordis U—
 — Ella kan ju försöka tekniska Generaldepotens »fräkensalfva».
 Olga.
 — Tag en kopp sur mjölk och rör den till en jämn välling. Tillsätt därefter en matsked rifven pepparrot och lät blandningen stå en dag. Härefter silas den och de fränkiga ställena fuktas därmed flere gånger dagligen. Man kan nöja sig med att tillaga en half sats, då medlet är verksamare ju friskare det är då det användes.
 Persella.
 N:r 143. Underteknad som länge använt Azymol Stimulis har funnit den fylla sitt ändamål. Upplysning om behandlings sätt medföljer hvarje flaska.
 Persella.
 — Skrif till W. Karlberg Wexjö, (som är ensamförsäljare i Sverige för ett utmärkt hämedel) och begär en flaska Champoing medicinal, jämte tillhörande Crine Creme.
 Olga.
 N:r 144. Lifråntor erhållas billigast, d. v. s. störst, för ett visst insatt belopp hos det mycket solida bolaget Mutual Life. Vidare besked lämnas genom korrespondens med P. Borgh, adress Gäfvetorp.
 — I ett förstklassigt, solidt, svenskt liförsäkringsbolag erhåller en person, som nästa födelsedag fyller 55 år, mot insättande af 10,000 kr. en årlig lifränta af 700 kr., om den inträdessökande är kvinna, och 760 kr. om han är man. Han får sända i förra fallet 7,

i senare fallet 6% ränta på sina pennningar. Närmare upplysningar lämnas bekvämligt, om namn och adress uppgifvas i meddelande ställt till »Tjänsteman p. r.»
 Stockholm 7.
 — Begär erforderliga upplysningar vid Stockholms kapital- och lifräntestalt. Olga.
 N:r 145. Tillförlitligaste upplysningar erhållas genom att skriva direkt till vederbörande och begära prospekt. Inackordering torde kunna erhållas genom annons.
 Olga.
 N:r 146. Ett bra medel mot mjäll är följande: 1 del ren glycerin, 2 delar vinsprit och en del destillerat vatten. Blandningen ingnides medelst svamp om kvällen, innan man går till sängs. Den begagnas uppvärmd eller kall. Man kan låta bereda den på apoteket.
 Tordis U—
 — Skrif till W. Karlberg, Wexjö och begär hans Champoing medicinal jämte tillhörande Crine creme, och ni skall ernä önskad resultat.
 Olga.
 — Sublimat kan med fördel användas mot mjäll; medlet hjälper dock icke alltid.
 Wellede.
 N:r 147. Om Viktor Rydberg finnes en uppsats af Nils Linder i n:r 40 af Idun för 1895 och en om Pontus Wikner (egentligen en biografi öfver professorskan Wikner) af Laura Fitinghoff i n:r 22 för 1899.
 Olga.
 N:r 148. Uppgif namn och adress till »Siskan» Örebro p. r., så erhålles önskad sängen.
 Oraklen i Ö.
 N:r 149. I 2:dra häftet af »Student-sången», utgifven af I. Hedenblad.
 Ato.
 N:r 150. Antagligen pormaskar. Ni blir så småningom af med dem genom att, såsom ni själf säger, klämma på dem. Häll porerna öppna genom noggrann rengjøring, och kan ni därvid använda fabrike Svalans tjärtvål.
 Olga.
 Genom behandling med ånga och massage kan åkroman lättast härfvas. Är ni ej i tillfälle att undergå dylik behandling, vill jag rekommendera användandet af »Optimum», som finnes att tillgå å de flesta apotek och i Stockholm hos C. F. Dufva (41 Drottninggatan).
 Wellede.
 N:r 151. Endast genom öfning och begagnande af passande penna vinnes ett önskad resultat. Är stilen mycket världsosal, måste föskrift användas af jämväl elementära skriföfningar genom-

No. 4711
Eau de Cologne
 (blå och gul etikett).
 Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppriskande och stärkande.
 Försäljes af alla välorterade parfymhandlare.

gräs. Med fördel kunna begagnas »Praktiska föreskrifter för skolan och själfundervisning» af John M. Pählman. Wellede.
 — För att på egen hand söka få vacker handstil, är det bäst, att »dålig skrivare» ber någon bekant som besitter god handstil, gifva litet föskrift, först rubrikstil, sedan mindre och mindre. Öfva er sedan flitigt!
 Naäma.

EN STYFMODERS HÄMND. SKISS FÖR IDUN AF THORSTEN.
 ALLA GARDINER voro nedfälda i justitierådet Sellers eleganta våning. Han själf hade kvällen förut blifvit hemburen från klubben, där han plötsligt signat ned utan föregående illamående. Läkarne kunde endast konstatera, att han dött af hjärtförslamning. Den unga hustrun stod vid hans bär. Hon kunde knappast fatta, att hennes älskade, ståtliga Karl nu var borta för alltid, aldrig mer skulle komma tillbaka till henne.
 Så glad han var, då han gick hemifrån! Nu kom hon ihåg, huru han vände åter och ännu en gång sade henne farväl samt uppmanade henne att ej vaka och vänta på honom. Hon gick in i hans skriferum, sjönk ned där, lutande sitt värkande hufvud i sina händer. Så hade då lifmannen efter en-

Tandläkare Osc. Bohr,
 72 Drottninggatan 72.
 Artificiella tänder. Plombering etc. Smärftogande medel vid operationer. Hvardagar 10-8; Helgdagar 10-11.
 Allm. Tel. 4878.

Tandläkare TOM von HALL.
 — 30 Sturegatan 30. —
 Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
 Allm. Telefon 5848.

Tandläkare HJALMAR JUNGNER, EMELIE JUNGNER.
 Hamngatan 26.
 Rådfrågningstid 1-2. Sönd. 11-12.
 Andra tider efter öfverenskommelse.
 Allm. 16156.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
 17 Karlavägen 17. Allm. tel. 13057.
 Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare G. W. Widfond
 Drottningg. 74.
 Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754.

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
 i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början i okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

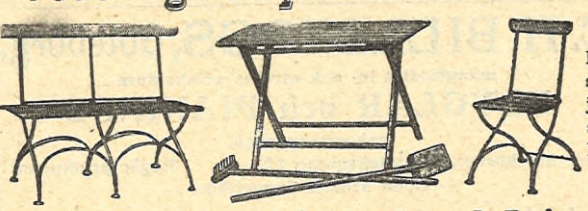
Henriette Klems
 Ljusbads-Institut.
 Birger-Jarlsogatan 18.
 Allm. Telefon 15254, Stockholm.
 Öppet äfven under sommarmånaderna.
 OBS. Naturliga solbad. (G. 3057)

Förtänning
 verkställes alla dagar med rent engelskt tenn af
 C. W. Dahlstedt & Svensson,
 Norrlandsgatan 25.
 Rikstel. 2138. Allm. tel. 5346.

ÄTTIKSPRIT
 Åttiksprit af J. W. Widfond
 Rijkstet. 2754

I flaskor om 1 och 2 liter, motsvarande 3 å 6 liter matättika.
 För dem som önska en verkligt god och aromatisk ättika är detta fabrikat vida att föredraga framför den skarpa koncentrerade ättiksyran.
 Doktorinnan Magnussons Pensonat
 Vasaplatsen 1, n. b. o. 2 tr. upp, Göteborg, rekommenderas till dem, som på längre eller kortare tid besöka Göteborg och vilja ha komfortabelt.
 Förfrågningar besvaras omgående. (872)

Lundby Skönfärgeri och Kem. Tvättanstalt, Göteborg,
 behandlar allt till Herr-, Dam- och Barn-garderoben hörande, samt andra i ett hem förekommande persedlar, såsom dukar, täcken, filtar, portier, möbel- och andra tyger m. m. Herkostymer lagas m. m. om så önskas. Eget skrädderi. Insänden direkt eller till ombud edra plagg, som tvättas kemiskt, färgas m. m. fort, väl och billigt. Tidsenlig, ny metod.
 OBS! Enda anstalt i Sverige, hvilken som specialité uteslutande arbetar med kemisk tvätt och konstfärgning.

Vedevågs Hopfällbara Barnmöbel

 Till landsorten mot efterkräf. **Joseph Leja, Stockholm.**
 best. af soffor, 2 stolar och bord jämte krattor och spade, packade i häck kr. 12:—

Lars Monténs
 Neutrala Kärvväl till ylletvätt och Oleintväl till linnetvätt användes lämpligast sålunda:
 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvatnet hafva 36 å 38 grader.
 Finnes hos de flesta speciérhandlare samt i mina butiker
 N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.
 Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

GEFLE MANUFABRIK-ÅKT.-BOLAGS
 Oblekta, Blekta och Färgade **VÄFNADER**
 försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL**
 Skyddsstämpel.

Chäslong-säng eller chäslong användbara som praktiska, Sängar 16 kr. bekväma
 Resämadrasser ..... 12 kr.
 Divaner ..... 40 "
 Chäslonger ..... 18 "
Järnsängar, Sängkläder och alla slags Möbler.
 Största tillverkning och billigaste priser.

C. R. Danielssons verkstäder
 LILJEHOLMEN.
 Rikstel. 4439. Allm. tel. Liljeh. 49.
 Illustrerad katalog mot enkelt porto.

Bästa Kaffe
 köpes hos
Ahlberg & Johansson
 11 Biblioteksgatan 11 vid Stureplan.
 Extra Moccabländning pr kg. 2 kr.
 Nyångrostad hvarje dag.
Profva! Profva! Profva!
 Alla blifva nöjda.

Fysiologiska skodon.
 Skomakare **C. NILSSON,**
 Drottningg. 100 — Stockholm

Största Ekmöbelfabriken i Sverige är **Oscar Edvard Ekelunds Snickerifabriks Aktiebol.**
 i WIRSERUM, som rekommenderar sina välkända tillverkningar af **möbler**, specialitet **ekmöbler**.
 Rikhaltigt lager, torrt trä, reelt arbete, moderata priser, ferm expedition. Illustrerad prisurant, fotografier och ritningar å möbler i olika stilar, däribland de allra modernaste, erhållas franco på begäran.
 Tillverkning äfven enligt insända ritningar. Egen möbelarkitekt. Filial i hufvudstaden, **Birgerjarlsogatan 22**, där prof å fabriken tillverkningar kunna beses.

Örebro
Florence Wafers
 (Ett-öres Rån)
 — rekommenderas —

grunde genom sitt sjuka utseende och sitt marmorhvita anlete, men mängen undrade öfver, att styfsonen, den unge doktorn, ej ledde in henne i kyrkan, utan denna ymest hade hon skänkt en gammal onkel. Ej heller hade hon gjutit en tår. Nej, alldeles som förstnad hade hon stått vid den öppna grafven. Hon var nog en hård kvinna och säkert ej någon god styfmoder för den unge sonen, som alldeles förkrossad blickade ned på den ståtliga kistan, som gömde det dyrbaraste han ägt, en outhärligt älskad fader.

Sonen kvarstannade ej öfver middagen. Han kunde, som han sade, ej förmå sig, att just nu sällskapa med alla dessa främmande släktingar från när och fjärran.

Han tog ett kyligt farväl af styfmodern, gick ännu en gång in i faderns arbetsrum; där stannade han framför taflan, som återgaf den hädangångnes ädla, goda drag, så fulla af hälsa och lefnadsmod, och konvulsiviska snyftningar skakade den starka manliga gestalten. Så stod han ännu, då betjänten tillsade, att ekipaget var framme.

»Farväl, farväl, älskade fader,» hviskade han och gick bort från detta hem, som han aldrig mer ville besöka.

»Birger, är det sant, att din styfmoder upptagit ett fosterbarn, en förtjusande parvel på fem år?»

»Hur förtjusande ungen är, vet jag sannerligen inte, då jag aldrig haft äran se honom, men sant är, att hon gjort denna dårskap. Efter min fars död lär hon ha varit mycket nedstämd och nervös — då föll hon på den snillrika idéen att upptaga pojken som en leksak, ett tidsfördrif, mest för hennes nöjes skull. Hon lär vara ytterst svag för honom, han likaså för henne, så det är ju allt som man kan önska.»

»Hon har ej gift om sig, fast man påstår, att hon haft många hedrande anbud?»

Stomatol-Tvål

beredd af de finaste oljor, är till följd af sin stora Stomatolhalt utan gensägelse den bästa i handeln förekommande tvålart för hudens rationella vård. (B)

»Nej, — till en början trodde jag alldeles säkert, att hon skulle göra det, men nu, efter det hon varit änka i tre år, vet jag sannerligen ej hvad jag skall tro.»

»Ett bref till doktor Seller.»

»Gif hit!»

Han sköt undan punschglaset och bröt brefvet med ett »Ürsäkta, mina herrar.»

Brefvet tycktes emellertid ha varit af ovanlig art, ty han blef plötsligt alldeles blek, men bibehållande sin själfbehärskning yttrade han: »Förlåt, mina vänner, men jag är tvungen att aflägsna mig.»

Brefvet var från styfmodern och lydde: »Käre Birger! Jag är mycket sjuk och mina läkare säga, att mitt slut är förestående. Du får ej neka till min begäran, att du strax måtte komma till mig. Hvad jag har att meddela, rör oss båda lika nära. Vänkskapsfullt Eleonora.»

Huset var ännu upplyst, ehuru det var sent. Man hade synbarligen väntat, att han skulle komma ännu denna kväll. Den gamle Johan öppnade för honom,

och den mångårige trotjänarens ögon glänste af fröjd, då han såg den unge doktorn, som han i dennes barndom burit på sina armar, men ögonen återtog snart sitt sorgsna, oroliga uttryck.

»Huru är det med justitieråddinnan?»

»Dåligt, mycket dåligt, herr doktor.» Den gamle för med den grofva handen öfver ögonen. — »Gud välsigne henne, hon har städse varit så god och välgörande», tillade han sakta liksom för sig själf.

»Är det så dåligt — då var det ju väl, att jag reste redan i kväll.» En glad barnröst afbröt honom, dörren öppnades och ett äldre fruntimmer med en förtjusande liten gosse vid handen visade sig i dörren. Den stängdes strax åter, men Birger hörde fruntimret säga till den lille:

»Nu skall Erik vara riktigt snäll och bedja den gode Guden snart göra mamma frisk igen». Han hade ej ägnat den lille gossen någon särskild uppmärksamhet, men dessa ord berörde honom sålsamt. Fruntimret visade sig åter.

»Önskar doktorn först gå upp på sitt rum, eller vill ni genast komma in till justitieråddinnan? Hon synes så mycket längta efter er», tillade hon med denna blida, sakta stämma, som är sjuk-sköterskor egen.

»Var god och anmäl mig», svarade han. I sjukrummet brann med svagt sken en lampa och i den stora eleganta sängen hvilade styfmodern. Hon var ej mycket förändrad, endast ännu blekare, och handen på täcket var genomskinligt mager.

»Tack för att du kom», sade hon. Sedan vinkade hon med handen åt sjuk-sköterskan att lemna dem allena.

»Äro vi ensamma? Hvad jag har att säga dig tål inga andra vittnen än Gud, och jag är viss om, att Han nu är här. Jag skall snart dö, skall snart stå inför den store Domaren. Förlåt mig, Birger, om jag ej mot dig varit hvad jag bort vara, hvad jag velat vara! Tag detta skrin — däri ligga vissa papper, dem du bör läsa. Då du läst dem, skall du

Mattor och Möbiltyger
 Linoleum- (kork-) och Florelot-mattor till beklädnad af hela golf. 183 cm. breda fr. 1.95 pr mtr. Påläggning utföres.

MÖBELTYGER — i siden, ylle och bomull, till billigaste priser. Sängar, Sängkläder, Afdelningsskärmar från de enklaste till de mest eleganta. Illustrerad priskurant sändes på begäran franko.

Österlund & Anderson
 4. St. Nygatan Hötorget 11.

kanhända tänka mindre bittert om mig än du hittills gjort. Farväl — förlåt —

En timme därefter var hennes timglas utrunnet, hennes lifsgärning fylld. —

Den unge doktorn öppnade det lilla skrinet, och det var ej utan att handen darrade, då han uppväckte det öfversta papperet. En dopsedel! Hvad, store Gud, hans son, hans lille Erik! Ja, klart och tydligt stod där: »Erik Gustaf Seller. Son till filosofie doktorn Birger Seller och ogifta Anna Carolina Lindström.»

Han greps liksom af yrsel och kände huru blodet forsade till hjärtat — han trodde att han skulle svimma. Men snart blef han åter herre öfver sina känslor och grep tag i det andra papperet. Hans ögon mötte hennes — öfsvade stil, som han så väl kände igen. Brefvet var till hans styfmoder. — En bön om hjälp för den lille gossen och dennes döende moder. — Men hvad betydde detta? Han hade ju sändt henne pengar för att därmed inlösa barnet på ett barnhus, och dessutom sände han ju modren »en tia». Hade hon kanske blifvit sjuk? —

(Forts.)

Mariehamns badanstalt
 och
Möckelö hafsbad på Åland.
 ÖFVERLÄKARE: D:r Johannes Hoving.
 Säsong: 15 juni—1 sept. 1901.
 Prospekt sändas och upplysningar lämnas af badhuskamreren, Mariehamn.

Rättvik. Ombyte af vistelse-ort, frisk luft är Hälsa, Kraft o. Energie.
 Kupongböcker, hvari allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (firma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i Rättvik, Storvik och Bollnäs. Finnas att tillgå i Resebyrån, Operahuset härstädes.

Hotell Åreskutan, Åre,
 rekommenderas turister och kurgäster, beläget vid Åre järnvägsstation vid foten och uppgången till Åreskutan. Erbjuder komfortabla rum och utmärkt restauration. Prospekt på begäran. Rumsbeställningar mottagas af Fröken Kristina Hansson, Åre.

Studenter
 äfven kvinnliga, som önska inträda på apotekarebanan, erhålla anvisningar till elevplatser på apotek, om de hänvända sig till Farmaceutiska föreningens platsbyrå, adress Apoteket Korpen, Stockholm. (G. 107616)

Hawehs Öronhufva
 mot utstående öron.
 Måttet tages från nedre delen af ena örat öfver hufvudet till nedre delen af andra örat.
 Pris kr. 2;70 pr st.
 I Göteborg: endast i Rammeskows barnstjyrsel-affär. Öfriga platser: hvarje välsorterad manufaktur- & sybehörsaffär. I parti: fr. o. m. 1 dussin (sorterad) endast hos
RAMMESKOW & Co,
 GÖTEBORG.

Död af myggbett eller insektslyng hör till sällsyntheterna, hvaremot de obehagliga följderna af dylika äro kända för alla. Förden skull rekommenderas flugspapperet Tangle-foot, på hvilket alla insekter fastna och dö och icke, såsom vid användandet af giftigt flugspapper, plögade af giftet, flyga vidare för att sedan uppfångas drunknade ur en alltså förgiftad soppa e. d. Köp därför endast flugspapperet Tangle-foot, som bör finnas att tillgå i hvarje affär, och säljas i parti mot omg. rekvisition hos **NORDSTRÖM & TINGGREN, Göteborg.** (Pappersaffär en gros).

Malmö Best Patent
 Det bästa hvetemjålet tillverkas uteslutande af Malmö Stora Valskvarn.
A. Wilh. Lindbergs
 Pianoestablishment. Stockholms äldsta piano-affär, etablerad år 1856. 26 Regeringsgatan, Sthlm. Allm. telef. 59 88. Telegrafadr. Piano, Sthlm. Lager af flyglar, pianon och orglar från in och utlandets förmärsta fabriker.

Husqvarna
Velocipeder
 Gulmedalj vid Världsutställningen i Paris 1900, tillfredsställa alla anspråk på en förstklassig velociped.
 Försäljning genom Husqvarna Depoter och öfriga återförsäljare å alla större platser i Skandinavien & Finland.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
 Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
 rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
 samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
 Allm. telef. 36 56. Rikstel. 18.

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiebolag
 BOKTRYCKERI, LITHOGRAFISK och KEMIGRAFISK ANSTALT
 Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.
 Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Bomulls- Klädningar,

handväfda, i afpassade bitar 8 mtr, äkta färger, vackra, nya mönster, som kostat 4: 50, bortslumpas af en händelse till 2: 75 pr st.

Ett parti extra l:a handväfda Hellingehanddukar,

som kostat 5: 50 pr puss., bortslumpas till 3: 60 pr puss.

ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatorieg., Stockholm.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

Han gick så mitt andra för allt hvad han såg,
Som hade det mistat allt värde,
Var nedstämd och dyster till sinne och häg —
Man anade nog, hvad som lärde —
Ett blygsamt mitt tredje förtrollningen bröt —
Det plär ej sin verkan förfela —
Och snart stod mitt första förtjusande söt
Halft gömd i mitt luftiga hela.

L. M.

TRIANGELARITMOGRYF.

	1	2	3	4	5
1	a	a	a	i	i
2		i	i	n	p
3		r	r	s	
4		s	s		
5		s			

Figurens 15 bokstäver omflyttas så, att de därigenom bildade orden blifva lika i hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna. Orden äro: 1) hufvudstad i europeiskt land, 2) krydda, 3) torkplats, 4) nängonting kallt, 5) konsonant.

ANAGRAM.

De bokstäver som ingå i det valda ordet omkastas så, att för hvarje gång ett nytt ord erhålles.

I vårt första kan man segla,
Fiska och sig tvätta ren;
Uti Sverige må det sökas,
Vägen dit än lång, än gen.
Och vårt andra vi nog hafva,
Lite hvar, till ondt och godt,
Och det blir vår ensak sedan,
Att förvalta hvad vi fått.

Om man bland vårt tredje kommer,
Reder man sig ganska slätt.
Men står spörjande, kanhända,
Hvilken part till sist har rätt.

ONKEL SET.

IFYLLNINGSSARITMOGRYF

1	×	1	2	3	4
2	5	×	6	7	8
3	9	7	×	11	7
4	10	7	10	×	7
5	2	12	10	11	×
6	5	13	7	×	7
7	10	1	×	1	5
8	16	×	11	11	7
9	×	12	13	7	5
10	14	×	5	7	4
11	11	15	×	1	4
12	16	1	17	×	7
13	8	7	2	7	×
14	18	15	16	×	7
15	5	13	×	2	2
16	7	×	3	4	5
17	×	4	6	15	13
18	15	×	14	3	4
19	8	1	×	5	7
20	16	5	13	×	4
21	14	3	18	15	×
22	8	2	12	×	11
23	16	8	×	13	11
24	16	×	19	13	3
25	×	18	7	13	5
26	8	×	7	16	5
27	6	13	×	16	7
28	16	5	1	×	10

- I oändliga rymder ett glänsande klot.
- Hvad en rökare villigt och gladt tar emot.
- Något hvaraf man snor både snören och tåg.
- Hvem med kärleksfull blick uppå småbarnen såg.
- Sak, hos bagarn man köper, än söt än sur.
- Så en fågel för långbent att passa i bur.
- En, som växer i mullen med toppändan ner,

Carl F. Källström
••• Juvelerare •••
4 Östra Hamngatan 4
••••• MALMÖ •••••
Specialité: Konstnärlig Ciselering

- Och en rätt hvori ofta den rikligt sig ter.
- Hvori gumman kan gömma båd' stick-söm och snus.
- Hvad som stillsamt går fram mellan rader af hus.
- En slags frukt som kan vara båd' saftig och rar.
- Så ett namn som än finnes i alm'nackan kvar.
- Hur på landet man kallar en finare fest.
- Hvad som bäres af postbud och småttingar mest.
- I vår upplysta tid blott en sagans chimär.
- En person som för annan en ombudsman är.
- Bär, som äfven för barnen få sitta i ro.
- På hvad betar om sommarn båd' oxer och ko?
- För den frusna ett plagg, som hon raskt drager på.
- Hvad på ängen, bland tusental dylika, stå.
- Hvad soldaten får bära i krig som i fred.
- Ett som ligger i soppan och ätes med sked.
- Hur är yxan och knifven — ja, tungan ibland?
- Hvad i nödfall kan nyttjas i stället för band.
- För habiten en färg, som är lämplig i sorg.
- Hvad som nyttjas i stuga och konungaborg.
- Så en vän som om vintern ger värme, gör glad.
- Hvad ibland i ett »tvättfat» kan komma ästad.

Äro de rätta orden funna, så bilda de bokstäver, som infalla i de med stjärnorna betecknade rutorna, ett gammalt, känt ord språk.

SIBYLLA.

ORDFÖRÄNDRINGSGÅTA.

En stum albino i Basel.

Bokstäverna i ofvanstående sats skola omkastas så, att man i stället erhåller en tjänstemannatitel. En af konsonanterna skall dock utbytas mot en annan sådan.

ONKEL SET.

NAMNREBUSAR.

1.
a A

2.
A Storgatan

H—LD B—M.

STAFNINGSGÅTA.

Stafvad med a är jag ett nöje för gammal och ung.

Stafvad med ä blir jag ofta en öfning rätt tung.

ELINE.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 22.

CHARADEN: Stockholm.

LOGOGRYFEN: Alhambra: Arab, Baa, Brama, bal, mal, arla, mara, alarm, harm, Hamra, lama, al, alm, hal, Alba, lam, ambra, mala, ar.

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTAN: bård, gård, hård, mård.

ARITMOGRYFEN: Kommendörkapten: 1) Karlstad, 2) Borgholm, 3) Wimmerby, 4) Halmstad, 5) Västerås, 6) Skenninge, 7) Halland, 8) Ljusterö, 9) Hedemora, 10) Vingåker, 11) Sandarne, 12) Skeppsta, 13) Göteborg, 14) Nyköping.

URPLOCKNINGSGÅTA: Petersburg.

TABULA MAGICAN:

4	8	7	2	5
9	1	4	8	4
3	9	6	3	5
6	3	8	6	3
4	5	1	7	9

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

Lisa. För tidigt från mästaren och förtent till Iduns pingstnummer.

J. P. Eburu talangfullt behandlade, äro ämnena icke lämpliga för Idun.

Ingeborg uttalar i ett öppet bref till Théasitt varma tack för hennes »bref om herrn i huset» och sin lifliga anslutning till de där framställda synpunkterna. »O, ni unga kvinnor», utbrister hon bland annat, »om ni ville tåska på huru orätt ni göra — huru mycket elände och skam ni kalla fram i lifvet med edert koketteri och er sträfvän efter gifta mäns ynnest. Många ana ej hur långt detta kan föra — en gång påbörjadt men tänkte de med allvar härpå och insåg, hur dälliga de män äro, som idka dylik kurtis till tidsfördrif och för sitt höga nöje samt sätta hemmets trefnad och barnens aktning och kärlek i sista rummet —

Mellins Food

har visat sig vara ett verksamt botemedel mot barnsjukdomar, bland annat »Engelska sjukan».

så borde många obetänksamma unga flickor från början vakta sig själfva och sluta sig till makans i hemmet, hvilken nog tacksamt och med erkänsla allimer närma sig denna fina och grannliga unga flicka.» Till sist ber brefskrifvarinnan »Thea» sända »en liten biljett med sitt namn och adress till Iduns redaktion för vidare befordran och framtida korrespondens med Ingeborg 1901.

Lindas litterära förmåga ligger ännu i sin linda.

Pepparsven. Med all medkänsla för »de arma, som är efter är uti kvalmet bak boddissen står», kunna vi dock ej befordra deras »varvisor» till trycket, endast för att de äro välmänta.

Fru Augusta. G. af Geijerstams porträtt var införd i Idun nr 93 årgången 1899.

Herta. Alvide Prydz har redan varit biografierad i Idun. Helene Lassen kan måhända framdeles komma. Hvem vill ombesörja text och bild?

Två Nerikesöser ha fallit i stor förundran öfver »bild nr 4 från Arvid Poses begrafning. Oss förefaller», skrifa de, »som om änekgröfvinna vore iklädd hvitt förkläde». Ja, just så är förhållandet och gräfvinna P. har därvid följt ett gammalt bruk för sorgdräkten, som ännu tillämpas i en del kretsar.

M—e. Syftet är erkännansvärdt, men redan många gånger med större förmåga framhållet i Idun.

Mig. På detta vis lösgjord ur sin ram, synes oss sagan ej af den betydelse, att vi kunna bereda den plats i våra öfvermåttan upptagna spalter.

Neaga. Hjärligt tack; kommer med första.

En Fröken-stackare besjunger i en längre dikt, hur lilla det gick henne på fru Z:s kafferep, då »hon före allra yngsta frun en liten kaka tog».

Hör bara, hvad ryslig följd:

»Med ens de goda fruarna förändrade sitt sätt;

En fasligt reserverad min de ta', det är ju rätt.

O, fräckhet utan like! Fy! Ej slikt förlåtas kan:

Små fröknar borde veta väl, att sådant ej går an.

Förkrossad, slagen, ångerfull vår stackars fröken står,

Hon lofvar sig, att aldrig mer på kafferep hon går.

Och därför, alla fröknar små, det råd jag gifva kan:

Fly kafferepen, tills den dag ni skaffat er en man».

Vi dela nu den lilla »fröken-stackarens» förhoppning, att hennes »goda råd måhända kunna rädda någon liten naiv mestsyster från mängden fatal situation».

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Lärlarinna», Sveg, 2,70 pr gång, rest. torde omg. insändas.

»Alfhild», Kungsgård. Annonsen kostar 1,50 pr gång.

Oerhördt billigt!

Svea-satsen innehåller följande varor: 1 bordduk (fin kvalitet), 1 hushållsvåg (väger intill 12 kilo), 1 plånbok, 1 mikroskop (förstorar 1,000 gånger), 1 brefvåg, 1 rakknif (extra fin), 1 verktyg inneh. glasskärare, korkskruf m. m., 1 pappersknif, 1 urkedja (nickel), 1 brödkorg, 1 virkask, 1 ex. Ny praktisk kokbok (100 sidor), 1 sällskapsspel, 1 fingerring, 1 notesbok, 1 flaska parfym.

Alla ofvanstående utmärkta varor säljas nu för endast sex (6) kronor. Återförsäljare passen på! Utsäljningsprisen äro minst 15 kr. Varorna sändas (inpackade i fri låda) pr järnväg mot efterkräffler förskottslikvid. OBS! Ingen hmbag. Till full belägenhet garanteras. Skynnda att rekvi-rera. Adress: MARTIN JOHANSSON, Edane.

Åstundas hyra.

En bekväm och ljus våning om 4 å 5 rum, jungfrukammare och kök önskas hyra från den 1 oktober.

Svar till »Förlofvade», Tidningen Iduns byrå.

Metallfabriksaktiebolaget
C. C. SPORRONG & C:o
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM

Utför: förgyllning, försilfring, förnickning samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

Elegant visitkort
å
Iduns Kungl. Hofboktryckeri
12 Stora Vattugatan 12.

Brages räntor fördelaktiga. Ingen förvaltningsavgift.

Isif BRAGES Hufvudkontor, 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

Lektor.

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärrik lektor. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1893 (nr 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: —
Idun 1899 (nr 92 och julnumret slut) 3: —	
Idun 1900 (utan julnummer)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1899 (12 nr)	0: 75
Barngarderoben 1900 (10 nr)	1: —
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 25
Kamraten 1895 (nr 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (nr 18 felas)	1: 50
Kamraten 1898	2: —
Kamraten 1899	2: —
Kamraten 1900 (nr 3 felas)	2: —

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde noga uppgifvas, hvilken af ofvannämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

CARL BROMAN & C:o

Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Stiden- och Ylletyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

ATTHYRA på längre eller kortare tid från början af juni, hel eller delad möblerad våning på 4 å 5 rum vid Vallhallavägen, två trappor. Vacker utsikt, svala rum, städning kan erhållas. Vidare meddelas om bref märkt »4 å 5 rum» sändes under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Endast kronor 3:90

kostar 1:ma hellinne Handdukar med röd bård, storlek 55x72 ctmr, per dussin hos **EMIL BROLIN**, adr. Katrineholm. Sändes mot efterkräff. OBS! Skulle ej varan utfalla till belåtenhet återtages densamma.

EN SJUKSKOTERSKA, af bildad familj, önskar mot fritt vivre och fria resor, som sällskap och hjälp medfölja familj eller ensam fruntimmer till kusten eller annan hällsoort. Är villig ha tillsyn till barn. Svar till »Sjukskoterska», Synnerby. (879)

Praktiska gångmattor.

Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosafiber. Sändas mot efterkräff. Försök några meter på prof. (455)

Andra häftet af »Moster Emmas Väf. A bok», mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbелtyger, herkostymer, promenad- och brudräcker, erhålles mot 1 kr. 85 öre post-förskott från Andersson, Bjärstad, Kuddby.

SÄLLSKAP TILL NORGE. Ett fruntimmer, som på grund af läkares ordination skall företaga en längre fotvandring i Norge, söker sällskap. Svar till »N», Ni-anfors p. r.

Prenumerera genast å

Iduns Modetidning!

SVENSKA KURORTSFÖRENINGEN

HJO
Naturskönt och sundt läge i »Guldkroken» vid Vettern. Villabostäder. Alla vanliga badformer; Gyttebad, Tallbarrbad, Nauheimerbad. Dietkurer. Musik af utmärkt kapell
20 juni—20 august.

KURANSTALT.
1 juni—1 september.

Öppet 24 maj till Nauheimerbad med flytande kolsyra. **Begär**
in i september. **prospekt**

Intendent: **Mösseberg** genom **Kamrerkontoret, Falköping-Ranten.**
Dr Fr. Odenius, Stockholm.
1,100 fot öfver hafvet, d. ä. lika högt som Jämtländska kurorten Mörsil.

NORRTELJE HAFSBADANSTALT

Saison 10 juni—1 september.

Vidberömda Gyttemassage- och Tallbarrbad jämte öfriga brukliga badformer. Synliga vackra resultat vid behandling af **Rheumatism.** — Vacker natur med desträckt promenader. Sunda bostäder med landligt läge. God restauration; billiga inädsomkostnader. Utmärkt musik. — Ansökningar till fria bad insändas före 15 maj.
Läkarevården bestrides af Doktor A. Brandt. Kamrer Th. Ohlson expedierar beställningar å rum och badtimmer samt öfversänder prospekt, som äfven erhålles å Turistreningsbyrå i Stockholm.

Öppen Läkare:
17 juni—24 augusti. Prof. Dr C. Sundberg,
Bostad: Hammarstrand. Vestmannagatan 4,
Telegrafadr.: Ragunda. STOCKHOLM.

Ragunda

Vattenkuranstalt och hälsokälla.

I sydöstra Jämtland, 7 km. från Ragunda Järnvägsstation, vid Indalsälven. Projekt genom Badkamreraren K. O. ERIKSSON, Hammarstrand.

Ronneby

Säsong 1 juni—31 aug.
Intendent: Docenten Dr: John Sjöqvist, Sthlm.
Naturskönt läge nära Östersjön.
Fullständiga prospekt gratis och franko genom **Brunnskontoret.**

Strömstads Hafskuranstalt.

Säsöng 1 juni—15 september.

Angenämade hafskurort. Sedan gammalt berömd för sina goda gyttemassagebad. Strömstadsgyttja fås endast här. Nauheimer, Kreuznacker och andra brukliga bad. Alla andra lämpliga behandlingsmetoder. Flera läkare. Bästa lägenhet till fiske och segling. Goda, billiga bostäder och restaurationer. Aholmens restaurant i år ombyggt och utvidgat; flera stora matsalar, kafé, små rum och stora verandor. Billiga lefnadsvillkor. Goda kommunikationer. Söndshuset är nyrestaurerat. De gamla verandorna utvidgade och två öfre nybyggda. En afdelning af Kongl. Hofkapellet i Stockholm under anförande af Direktör tanek spelar större delen af sommaren vid badorten. Acetylengasverk för hela aften i år anlagd. Anghätsförbindelse dagligen med Göteborg och Kristiania; 2 ånger dagligen med Fredrikshald; (1½ tim. inomskärs). Från Prästebakke station 2½ mil god landsväg. Badintendenten Dr Osk. Johansson, adress Strömstad, esvarar medicinska förfrågningar. Rumförhyring, upplysningar, prospekter, jämte öfriga kostnadsfritt genom **DIREKTIONEN.**

Söderköpings brunn och bad.

Säsöng 1 juni—1 september.
Intendent: dr: **SVEN WALLGREN**, till 1 juni adress Stockholm.
Prospekter erhållas från Brunnkontoret på begäran.

Östersjögadet VISBY. Prospekt: Resebureau i Operahuset, Stockholm, & Kamrerkontoret i Visby.
Mildt ö-klimat! Yppig, sydländsk natur! Tidsenliga förändringar!
Medicinska upplysningar: Öfverläkaren Dr Kallenberg, Blasieholmög. 3, Stockholm

Prenumerera på "BARGARDEROBEN"!

Alkoholofria Viner. Svensk tillverkning under kontroll af läkare och handelskemist. Ofantligt närande och välsmakande. Rekommenderas för friska och sjuka. Försök våra smak och näringsvärde öfvertråffade: **Sundhets-, Intubi- & Maltkaffe.** Våra fabriker försäljas i hvarje välsorterad Special- & Viktualieaffär inom landet. Rikst. 6037. — Allm. t. 7212. **AKTIEBOLAGET FRUCTUS, Fridhemsgatan 13, Stockholm.**

Guldmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

Oöfverträffad föremåll frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

• KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisé-Affärer.
Partilager: Lejonets materialhandel, Malmö.

Guldmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

LEDIGA PLATSER.

EN ANSPRÅKSLÖS flicka med jämnt och godt lynne, van att undervisa barn i vanliga skolämnen, språk och musik (en nybörjare och 1 å 2 försökona) samt om möjligt villig att deltaga i handarbeten, finner plats i enkel familj på landet. Svar med lönevillkor och fotografi (återsändes) till Fru Edith Larsson, Ucklum, Bohuslän.

INFORMATOR ELLER GVERNANT önskas med första för tvänne gossar, den ena 10 och den andra 8 år. Svar jämte uppgift på löneanspråk till »I. e. G.», Boktryckeriboden, Nyköping.

TILL nästa lärokurs, som tager sin början vid Klotens skogsskola i Örebro län den 15 juli 1901 önskas ett bättre, hälst medelålders fruntimmer såsom föreständarinna i hushållet för de tio studenter som här erhålla förberedande undervisning till Kongl. Skogsskolestiftelsen. Den sökande måste vara fullt erfaren och kompetent att leda och handhåva ett dylikt hushåll med inköp bakning, inläggning m. m. och skall själf enskaffa en köksa och en husa till samma tid som ofvan säges. Vid skolan biträder en vaktmästare vid uppställningen m. m.
Platsen bör kunna tillträdas någon tid före den nya kursens början. Utmärkta inlyg och referenser erfordras. Närmare upplysningar angående lön m. m. erhålles hos Skogsskolans föreständare, Jägmästare James Pauli, adress Kloten. (G. 107821)

LÄRARINNA sökes för sommaren att undervisa en 14 års flicka för inträde till 7:e klass. Minst 2 timmars daglig undervisning torde fordras. Fritt vivre och resa. Svar till »F-b», Malmköping. (870)

Vid Zanderska helpensionen för flickor

är lärarinnebefattning ledig att med nästa läsår tillträdas. Kompetensvillkor: Högre lärarinneseminarium eller motsvarande utbildning. Ansökningar med angifvande af huvudämnen sändas till Helena Hallström, Ström, Saltskog.

SJUKSKÖTERSKA,
van äfven som operationssköterska, erhåller plats som ensam sköterska och föreständarinna vid Trosa sjukhem. Närmare upplysningar meddelar stadsläkaren G. Kjellman, Trosa. (897)

STADGAD, pliktrogen, frisk flicka får till höstterminen plats att ensam sköta hushållet å landbrukaresfamilj, för tvänne skolbarn i ålder från 9—12 år i stad i Södermanland. Svar till »A. G.», Iduns exp.

MOT FRITT VIVRE önskas en anspråklös flicka, att från omkring den 20 juni, cirka 2 månader, läsa tyska med en 12 års flicka, för inträde i 2 klass. Svar före 15 juni till »D. T.», Brintbodarne (Dalarna).

EN rask, ordentlig, i matlagning fullt skicklig ensam-jungfru, kan den 24 nästa oktober erhålla plats i finare mindre familj; ordning och skicklighet att hålla en våning i ordning fordras samt vana vid tvätt och strykning. — I dylikt fall ses ej på lön. — Alder, hälst 28 å 30 år. Man hänvände sig till fru Karin Larson, Norrköping, Broddgatan 20.

Sjuksköterske-plats.

För en sköterska, som genomgått minst 6 månaders kurs vid större sjukhus samt 1 månad vid epidemiskjukhus, finnes den 1 nästa augusti plats i Halmstad som epidemisksköterska för ett landsbygdens lön af landstinget 600 kr. pr år. Prästbetyg, afskrift af öfriga betyg och rekommendationer jämte egenhändigt skriven ansökan insändas före den 1 juli till undertecknad. Halmstad den 28 maj 1901.
Pontus Söderberg, förste prov. läkare.

EN BILDAD, ENKEL FLICKA, ej öfver 25 år med jämnt lynne, önskas till ett skolbarnshushåll i Sthlm. Den sökande bör vara kompetent att öfvervaka läxläsning, såväl i svenska som främmande språk samt musik. 4 barn, hvaraf det äldsta 14, det yngsta 11 år. Platsen skulle tillträdas 1 juli, för att läsa med barnen under sommaren på landet. Svar jämte foto, rek. och löneanspråk sändas snarast under märket »Till skolbarnshushåll», till Iduns exp.

ANSPRÅKSLÖS undervisningsvan flicka af god familj kan få plats att läsa och spela med tvänne flickor, 7 och 8 år, samt på frun tillhanda såväl i hushåll som linläggning. Svar genast med anspråk på lön m. m. samt fotografi och betyg. Adress fru H. Blum, Mellangatan 3, Göteborg.

TILL HÖSTEN finnes god plats i officersfamilj för huslig och praktisk bildad flicka. Vidare Nora Inack-Byrå, Mästar samuelsgat. 62, Stockholm.

I KONDITORI önskas redbar, behaglig, arbetsam flicka, uppfostrad i godt, ordningsfullt hem. Hälst med affärsvana. Uppgift ref. och anspråk jämte fotografi till »God framtidsplats», Örebro p. r.

EN ENKEL, anspråklös flicka, van vid små barns vård och något kunnig i sömnad och handarbeten kan få plats i större landsortsstad den 15 juni. Svar till »E. P.», Viksberg.

GODT om platser för lärarinnor, vårdninnor, hushållsbiträden samt barnfröknar att söka å Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B. Etabl. 1887.

VAR DINNA,
verkligt erfaren, praktisk, duglig, samt van vid landtushåll och framför allt barnkär, lika villig som kompetent att handleda 4 barn, 2-ne flickor om resp. 12 och 8 år, samt 2-ne gossar om 4½ och 1¾ år, finner nu instundande augusti plats hos yngre landtbrukare, änkeman. Betyg, rekommendationer, löneanspråk samt fotografi, sändes intill den 12 juni, under märket »36 K.», till S. Gumælii Annonnsbyrå, Sthlm, f. v. b.

PLATSSÖKANDE.

UNDERVISNINGSVAN student (klassist) med höga betyg önskar sysselsättning under sommaren. Svar till »H. H.», Helsingborg p. r.

ORDENTLIG, anspråklös, bildad flicka kunnig i alla hushållsytesslor, matl., bak, syltning, sömnad, söker plats. Svar »Duglig» under adr. S. Gumælii Annonnsb., Sthlm.

UNG FLICKA, af god familj, önskar under sommaren komma i treflig familj, hälst i öfre Norrland, såsom sällskap och nytta. Har genomgått högre läroverk för flickor i Sthlm, Handelsskola samt innehaft plats å större kontor. Önskar biträda i skriftgöromål samt äfven undervisa mindre barn. Lön önskas men fastes afseende framför allt på ett godt bemötande. Svar märkt »20 år juni 1901», Iduns exp.

KVINNLIG SJUKGYMNAST med flerårig praktik o. rek. afven af läkare önskar anställning öfver sommaren. Svar »Bästa rekom.», Iduns exp.

SALLSKAPSDAM,
ung, bildad, musikalisk, söker plats i fint och ansedd hem. Utmärkta referenser. Svar till »Musikalisk», Örebro p. r.

21-ÅRIG FLICKA, kunnig i enkla och finare matlagning, väfning, klädsömnad och handarbeten, önskar öfver sommaren plats som hjälp i hushållet. På lön fastes mindre afseende. Goda betyg finnes. Svar till »Terese», Mark p. r.

ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, kunnig i hvarjehanda, inom ett hem förekommande göromål, önskar plats i familj som hjälp och sällskap, i Stockholm eller på landet. Svar till »Anna 22 år», Dagens Nyheter Hufvudkontor.

MOT FRITT VIVRE under sommaren på landet, undervisar ung, musikal. flicka i piano, träskärning och deltar i husliga göromål. Svar till »Z.», Iduns exp.

UNG BÄTTRE FLICKA, kunnig i all sorts finare broderi, söker plats på större egendom eller i finare familj att gå frun tillhanda. Svar motes tacksamt till »Ordentlig L. 19», Kalmår p. r.

INFORMATORSPLATS
önskas för sommaren eller helt år af undervisningsvan, musikalisk student. Svar märkt »Fil. stud.», Dannemora.

TEKN. LÄRARINNA, road af husl. göromål önsk. pl. på landet, juni—aug. Fritt vivre och resor. Svar till »Huslig», Iduns exp.

PALITLIG HJÄLP och sällskap erbjuder fru eller fröken, som besöker badort, hälst Marstrand. Svar till »Prästdotter», Örebro p. r. (844)

EN FLICKA, af god familj, önskar nu genast att komma i god familj i stad eller på landet, för att biträda i hushållet, samt att tillse barn om så finnes. Kan äfven biträda med skriftgöromål. Fordrar ej någon lön, endast fritt vivre. Svar till »B. 1901», Iduns exp.

EN BILDAD, fin flicka, önskar plats i god familj som sällskap. Vidare upplysningar Norrtullsgatan 10 A, 1 tr. t. h., Sthlm.

PLATS ÖNSKAS af ett fruntimmer som vårdinna att öfvervaka hemmet för sommaren, då husmodern vistas vid badort eller på resa, eller i hem där husmodern saknas. År fullt kompetent att sköta ett större hem. Fina rek. finnes. Svar till »A. M. S.», Iduns exp. f. v. b.

PLATS SOM VÅRDINNA önskas genast af 37-årig änkefru utan barn, eller som sällskap och hjälp åt äldre herre eller dam. Svar till »D. A.», Iduns exp.

EN HUSLIG och arbetsam, bildad flicka, önskar plats. Lagar god mat, bakar, syr m. m. Svar till »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

EN ANSPRÅKSLÖS FLICKA önskar plats juli, aug., sept., att gå frun tillhanda mot fritt vivre. Kunnig i hushållsgöromål och handarbeten, äfven villig hjälpa till med trädgårdsskötsel eller undervisa barn i vanliga skolämnen. Svar till »Selma», p. r. Billeberga.

UNG, kvinnlig gymnast, som genomgått dr: O. Wides kurs, söker anst. nu ell. till hösten. Bästa betyg och rek. finnes. Svar till »Arbetsam och energisk», Iduns exp.

Outslitliga

blifva mönstren å
— Linoleum-Mattor —
genom att bestyrkas med vår
Extra prima
Linoleum-Fernissa.

Pris pr kanister inneh. 0,30 lit. kr. 1,10
» » d:o » 0,60 » 2,—
» » d:o » 1,15 » 4,—
» » d:o » 2,30 » 8,—
Penslar, lämpliga för fernissning finnes från kr. 0 75.

FERD. LUNQUIST & Cnis
Bosättningsmagasin, Göteborg.

EN GYMNAST önskar under sommaren plats hos person i behof af massage, sällskap och vård. Äfven villig medfölja på resor. De bästa betyg och rek. från läk. o. pat. finnes. Svar t. »Kvinnlig gymnast», Iduns exp.

INACKORDERING.
Från 15 juni finnes inackordering för damer, å egendom vid Vestkusten, 4 mil söder om Göteborg, 10 min. väg till hafvet. Pris 50 kr. pr månad för deladt rum. Adr. Håckelagen, Onsala.

NERVÖSA eller lugna sinnessjuka personer kunna få god inackordering och kärleksfull vård i ett stilla bild. hem med 26-årig vana vid dylika sjukas vård. Svar till »G. L.», Vadstena p. r.

FÖR DAMER
gifves tillfälle till god helinackordering under sommaren i vackert belägen villa i Visby. Deladt rum 80 kronor i månaden. Ensam rum till högre pris. Närmare upplysningar lämnas på förfrågningar till märket »T. L.», Visby.

KONFIRMANDER. Två gossar emottagas till konfirmationsundervisning i början af juni. Närmare genom bref till kyrkoherde C. A. Swenson, Irsta, Västerås.

INACKORDERING i vacker trakt i mellersta Sverige, önskas af medelålders bildad fruntimmer. Svar med utförlig redog. motes före d. 12 juni af »Sommarhem», Iduns exp., Stockholm.

INACKORDERING
i bildad och hälst musikalisk familj i Göteborg, sökes för nästa läsår af ung lärarinna. Ensam rum önskas. Läge ej för afäset från Bellmansgatan. Svar med prisuppgift under adress »1901—1902», Norrköping p. r.

ENKEL PRÄSTGÅRD inom Värmland i vacker trakt, nära järnvägsstation, finnes tillfälle till billig inackordering för en eller två snälla, anspråklösa flickor, från enkelt men godt hem. God omvårdnad som familjemedlem. Svar sändes till »M. P.», Iduns exp.

NÄRVSJUK PERSON kan få inackordering i godt och fridfullt hem på landet i Stockholms närhet. God vård. Massage. Barskog finnes. Svar till »Gott hem» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Angenäm sommarvistelse.
I en erkänd vacker trakt af Blekinge, med snabba kommunikationer, erhålles god inackordering under sommaren eller hela året om på billiga villkor. Närmare upplysningar inhämtas genom skriftväxling med »J-g», Sv. Telegramb. Annonnsafd., Sthlm.

INACKORDERING.
För en 17 års yngling sökes till september en verkligt god familj på landet i frisk och hög skogstrakt där tillfälle gifves till privat undervisning samt dessemellan deltaga i praktiskt arbete. Svar med pris och andra uppgifter sändas till »K. L.» Iduns exp. innan 14:de juni.

SOMMARPENSIONAT.
Å naturskönt ställe i skogrik trakt, nära järnvägsstation, mottogas yngre och äldre fruntimmer till inackordering i treflig sommarvistelse. För dem, som så önska, meddelas undervisning i kvinnliga slöjder, handarbeten, väfnad och sömnad. Skolan ledes af van föreständerska. Pris i ett för allt 45 kr. i månaden. Närmare upplysning genom korrespondens med fröken Augusta Danielsson, Holmen, Marianelund.

I JÄMTLAND
å naturskön trakt straxt invid Storsjön, men 43 mtr öfver densamma (eller 339 mtr öfver hafvet) kunna familjer och enskilda, som önska lefva ett enkelt landlif, erhålla inackordering om reflekterande med första medelålders sällskap med fru Anna Backman, Köffa. P. S. Trefliga rum, goda sångar, tillfälle till roddturer och fjällvandringar. (863)

ANGENÄM inackordering erhålles under längre eller kortare tid i prästgård ytst naturskönt och sundt belägen vid större insjö i mellersta Södermanland. Omväxlande barr- och löfskog. 1 mil till station. Dagl. post. Rikst. Moderataste pris. Vidare korrespondens med »Angenäm sommar», adress Dunker.

Pellerin's Margarin
är bäst!

De bästa sidentygerna

erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvrirera provver från den gamla väl renommerade **Sidenfirman**

E. Spinner & C:ie, Zürich

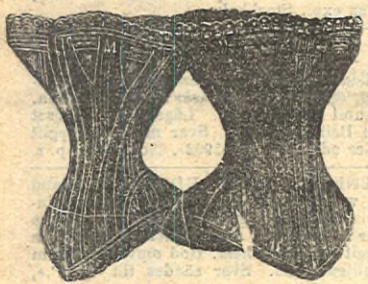
(förr J. Zürrens sidenfabrik.)

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens Corilit,
hvit, brun och svart,
i tuber och burkar.
Bästa putscream
för skodon!

Bluslif,
smakfullt urval, till billigaste priser
hos
K. Forsberg & C:o.
Operahuset.

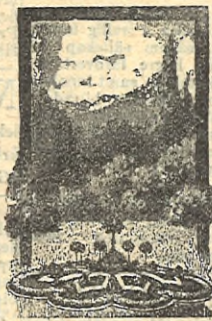
Snörlifvet La Gracieuse.
Detta så mycket omtyckta och för äldre, korpulenta personer rekommenderade snörlif, som förut endast har funnits hos Henric Labatt, finnes nu i stort lager hos undertecknad. Snörlifvet tillsändes, om lifvidden uppgifves.
Amanda Smedberg,
29 Drottninggatan 29.

Capsuloids
är den bästa järnmedicin.

Hvarför?
Emedan Capsuloids innehålla endast naturligt järn, omsorgsfullt utdraget ur friskt oxblod.
Emedan de vanliga järnpreparaten, såväl piller som mixtur innehålla en mängd stark syra, och därför äro så förstörande för magen och tänderna.
Emedan Capsuloids aldrig innehålla syra, och därför äro lämpliga för äfven den klenaste mage hos gammal eller ung, och de svarta ej tänderna.
Emedan all vår kraft och energi beror på mängden af det naturliga järnet i blodet, och Capsuloids tillföra blodet just den därpå behöfliga kvantiteten.
Emedan hälsa, frisk färg, kraft, energi och god matsmältning samt god sömn utan all fråga är en följd af den riklighet af blod som frambringas genom att intaga Capsuloids.
Emedan allt det järn, som finnes i Capsuloids, genast upptages af blodet, åstadkommer rikligt godt blod och de resultat, som visat sig genom att gifva Capsuloids för huvudvärk, hjärtklappning, benägenhet för svimning och förstoppning, som så ofta åtfölja blodbrist och bleksot. äro i högsta grad påfallande.
Erhållas i Sverige å alla Apotek å Kr. 2.50 pr ask. Enda fabrik: Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon: 1 79.
Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Växter
till grupper och rabatter,
Stamrosor och Kaktus-Dahlior
försäljas till utplantering i goda exemplar.
Rörande sorter och pris hänvisas till annonsen i Idun nr 21.

HAGA TRÄDGÅRD, Stockholm.
Allm. telefon 44 13.

Milowska skolan för flickor i Sköfde

börjar sitt femtonde läsår den 5 sept. 1901. Normalskolans plan följes i alla ämnen t. o. m. åttonde klass. Nybörjare mottagas. Prospekt sändas!
Ceilia Milow, Skolans föreståndarinna.

REFERENSER: Generalskan Ericson, öfverstinan E. Matérn, fröken Ellen Prestadius, fru Augusta Mannerfelt, Sköfde; grevinnan Lewenhaupt, Vesterås; fru Lind af Hageby, f. Aschan, doktorinnan Eugénie Steinmetz, fröken Elisabeth Sandin, Stockholm; rektor Lagergren, Linköping; lektor Ling, Göteborg.

Tag hvilken Stockholmstidning som helst,
jämför den med
Svenska Dagbladet
Välj sedan den bästa!

"Möbeltinkturen KOSMIN"

rekommenderas som det yppersta putsmedel för polerade möbler. Finnes hos de flesta herrar handlande samt i parti hos

JOH. D. ANDERSSON, Malmö.

Gamlestadens
Herkules-Väfnader
Rekommenderas
FABRIKS MÄRKE

MARKISER
PERSIENNER
TÄLT, FLAGGOR
PRESENNINGAR
SEGELDUK
HÄSTTÄCKEN
MATTOR

P. ERICSSON & CO
Hufvudkontor: GÖTEBORG
Filiakontor: STOCKHOLM

Nyaste & finaste
Parfym
för nadsduken

Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt
a/M

Finnes i alla finare parfymaffärer.

Bländande hvit
REN
LUKTFRI
Alldeles oskadad
erhålls genom att begagna
M. Zadigs Tvättpulver
Garanteradt utan klor eller andra skadliga ämnen. Fås i alla bättre minutaffärer.
Försök en gång och Ni ångrar Er icke.

Mot
EKZEM

reformer, rosen, klåda m. fl. hudsjukdomar har Dr P. Håkansson's Salubrin i talrika fall visat sig som det bästa medlet. Såväl på grund af Salubrinets antiseptiska verkan som ännu mera till följd af dess gynnsamma inflytande på hudverksamheten har det varit en vidsträckt användning mot härsjukdomar och till härväxtens befordrande. Om Salubrinets större eller mindre utspädning och de olika användningssätten för olika ändamål efterse den beskrifning, som åtföljer hvarje flaska Salubrin. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet. Salubrin tillhandahåles i parfym-, speci- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 1/2 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 3.

Göteborgs Enskilda Bank
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 1/2 proc.

Inteckningsbolaget.
Högsta depositionsränta..... 5 %
Kapitalräkningsränta ..... 5 %
Sparkasseränta (vid afdelningskontoret) ..... 4 1/2 %

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, 24 Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götg. 31.
(Fonder kr. 4, 440, 000)
Deposition ..... 5 1/2 %
Kapitalräkning ..... 5 1/2 %
Sparkasseräkning ..... 5 %
Opp- & Afskrifning ..... 3 %

Glöm icke
att
Mustads Taffelgrädd
är bästa och billigaste bordsmör.

Högstedt & C:o
32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner
Billiga priser.

Renligt, snyggt och billigt
ill sin användning är Lagermans Metall-Puts-Pulver "Tomten". Säljes hos alla väl-försedda hrr speci- & diversehandlande i riket.
Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris 1900.

